

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno založniško podjetje »Slovenski poročevalec«. Direktor: Rudi Janžura. Odgovorni urednik: Sergej Voljak. Tiska: Tiskarna »Slov. poročevalec«. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglašni oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 28-463, za zunanje 21-532 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 281-163 / Mesečna naročnina 200 din

Porast krize, nezadovoljstva in obupa v Trstu

Celo demokrščanski tisk je prisiljen pisati o gospodarski krizi in očitati rimskim oblastem povrnost pri ocenjevanju gospodarskih in političnih problemov Trsta

Trst, 18. jan. (Od našega dopisnika). Najbrže je »zaradi osebnih motivov v soboto zvečer nezaposlena nameščenka Natalija F. iskala smrt, ko je skočila iz nekega visokega zidu... Tako je začel poročilo današnji iredentistični list »Giornale di Trieste« o poskusu samomora brezposelne mladinke, ki ga je objavil med črno kroniko kot da gre za brezposelnost in nevažno stvar. Mogoče bi bili res to vzroki za samomore, kot jih pripisuje šovinistično glasilo, če se ne bi ponavljali prav med brezposelnimi. Znano je, da je pred dnevi skočil skozi okno brezposelni mladenec in se ubil. Nedavno tega je 25-letni brezposelni mladenec napravil samomor, ker se je naveličal iskati dela itd. Tako

prihajajo vsak dan novi dokazi, ki pričajo, kako brezposelnost izgublja vero v bodočnost, postajajo brezbržni in naveličani življenja, ker ne vidijo izhoda iz težkega položaja. Vse to pa hočejo iredentisti prikriti, v kolikor pa tega ne morejo, prikrivajo prave vzroke.

Navzlic obljubam v iredentističnem tisku, da »madre Italia« ne bo pozabila na Trst, je položaj vedno slabši. Namesto povečanja zaposlenosti, kakor so obljubili, je dela vsak dan manj. In še tisti, ki so zaposleni, so vedno v strahu,

Milovan Djilas podal ostavko na položaj predsednika zvezne ljudske skupščine

Beograd, 18. jan. Jugopres je zvedel, da je Milovan Djilas nekaj dni pred plenarnim zasedanjem CK ZK Jugoslavije poslal predsedniku ljudske skupščine pismeno ostavko na svoj sedanji položaj. V parlamentarnih krogih menijo, da se bo o ostavki Milovana Djilasa razpravljalo na prvi skupni seji obeh zborov zvezne ljudske skupščine, ki bo konec januarja.

Sestanek poslancev Primorske s predsedniki primorskih okrajev

Postojna, 18. jan. Danes so se sestali tukaj vsi poslanci, ki zastopajo primorske okraje v zvezni in republiški skupščini ter zborih proizvajalcev z vsemi predsedniki teh okrajev ter predsedniki okrajnih gospodarskih svetov. Na sestanku nista prišla samo tov. Boris Kraigher in Ivan Regent, ki sta bila drugje zadržana. Zbrani tovariši so razpravljali predvsem o gospodarskem položaju primorskih okrajev, o njihovih gospodarski politiki in o perspektivi gospodarskega razvoja. B. R.

Predsednik grške vlade Papagos zapustil Jugoslavijo

Sežana, 18. jan. (Tanjug). Predsednik grške vlade maršal Papagos je na svoji poti v Pariz zapustil danes Jugoslavijo. V njegovem spremstvu sta zunanji minister Stefanopoulos in minister za informacije Sifneos. Do obmeje železniške postaje v Sežani je spremljal predsednika grške vlade načelnik protokola državnega sekretariata za zunanje zadeve, pooblaščen minister dr. Slobodan Smolaka.

Za večji razmah domače filmske proizvodnje

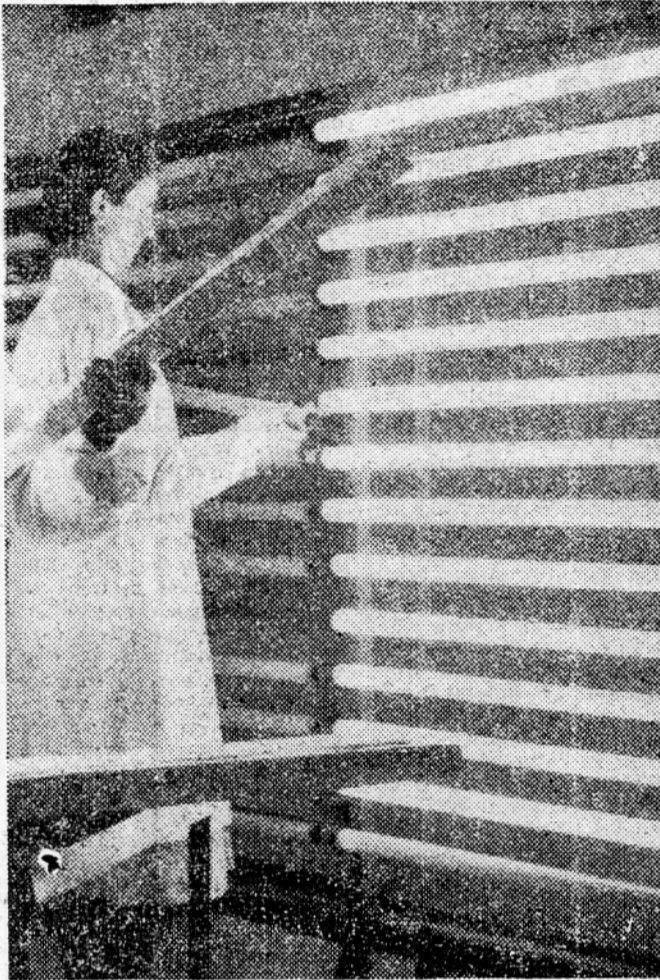
Sklepi dvodnevne posveta filmskih podjetij in filmskih delavcev v Ljubljani

Ljubljana, 18. jan. Včeraj se je končalo dvodnevno posvetovanje koordinacijskega centra domačih filmskih podjetij. Namen tega posvetovanja je bil izboljšanje kvalitete domače filmske proizvodnje in problem zaposlitve filmskih delavcev. Sestanka so se udeležili zastopniki filmskih podjetij UFUS iz Beograda, Zagreb - film, DFD iz Ljubljane, Studio - film iz Sarajeva ter zastopniki film-

skih delavcev Črne gore. Na sestanku so prišli do sklepa, naj filmska podjetja snemajo v prvi vrsti dokumentarne filme. Seveda pa bodo proizvajala tudi umetniške filme. UFUS iz Beograda ima letov v načrtu pet umetniških filmov. Zaradi rentabilnosti domačega filmskega podjetja snemala v koprodukciji s tujimi filmskimi podjetji ter bodo izdelovala tudi filme za reklamo. Koordinacijski center bo izdelal mesečni filmski žurnal s prispevki iz vseh republik. Redakcijski center tega filmskega žurnala bo v Ljubljani. Prvi žurnal bodo izdelali že v marcu. Da bi se začela domača filmska proizvodnja, je bilo predlagano, naj bi ob vsakem tujem umetniškem filmu obvezno predvajali domače dokumentarne filme. Organizirali bodo tudi posebna filmska predavanja, šolske predstave in filmski festivali. Filmski delavci bodo izdajali svoj informacijski bilten. Koordinacijski center se bo ponovno sestajal meseca marca v Sarajevu. Na tem sestanku nameravajo ustanoviti gospodarsko združenje svobodnih filmskih delavcev Jugoslavije.

M. B.

VSAK DAN 500 FLUORESCENČNIH CEVI

V zagrebški tovarni žarnic TEZ so uvedli novo tehnološki postopek v proizvodnji tako, da bodo med drugim lahko izdelali dnevno okoli 500 fluorescenčnih cevi. To je okrog petkrat več kakor je znašala dnevna proizvodnja v začetku. Ta tovarna izdeluje cevi, dolge 120 cm za 40 vatov, postopoma pa bo začela izdelovati tudi druge vrste fluorescenčnih cevi. Proizvodnja fluorescenčnih cevi je osvoji kolektiv na osnovi študija zahodne literature. Da so v tovarni začeli izdelovati med drugim tudi te cevi, ima zlasti velike zasluge inž. Jemrič.

M. B.

Proučevanje ljubljanskega železniškega voza

Ker se Ljubljana vedno bolj razvija kot »gospodarsko in prometno središče, se že delj časa pojavlja potreba urediti ljubljanskega železniškega voza, ki vedno bolj ovira nemoten razvoj Ljubljane. Za proučevanje in reševanje tega problema je ustanovljen poseben biro, sestavljen iz gospodarskih strokovnjakov, urbanistov, predstavnikov železniške direkcije in ljubljani in mestnega ljudskega odbora. Biro je ugotovil, da je potrebno energičneje pričeti reševati problem železniškega voza, ker so v teku priprave za rekonstrukcijo celotnega

cestnega prometa na področju mesta, ki večkrat seka železniško progo. Dalje je v Ljubljani predvidena izgradnja velikih javnih skladišč, velesojmskih razstavnih prostorov ter vse večji blagovni in potniški železniški promet, ki gre skozi Ljubljano.

Strokovnjaki za konstrukcijo železnice so doslej izdelali dva večja projekta, toda biro ni nobenega od teh v celoti sprejel, temveč sklenil, da se zgradi za tovarni promet na progi Zidani most—Trst, ki je najbolj obremenjena, posebna obhodna proga, ki je predvidena v obeh projektih. Ta proga ne bi šla skozi mesto, temveč bi se v Zalogo odcepila ter šla skozi 1200 m dolg predor pod Golovcem, južno od mesta, ter se na Viču priključila tržaški progi. Ta južna obhodna proga, ki je trenutno najbolj potrebna po podrobneje preštudirana, do čim se bo za ostale predvidene trase v omenjenih načrtih eventualno našla nova rešitev. Biro bo v bodočem delu tudi proučil lokacijo in tip nove ljubljanske postaje.

Seja republiškega zbora in zbora proizvajalcev ljudske skupščine BiH

Sarajevo, 18. jan. (Tanjug). Danes sta bili ločeni seji republiškega zbora in zbora proizvajalcev ljudske skupščine Bosne in Hercegovine. Oba zbora sta na svojih sejah sprejela poslovniške, izvolila stalne odbore in sprejela sklep o nagradah in povračilu stroškov ljudskim poslancem.

Nagrade ljudskim poslancem zvezne ljudske skupščine

Poslanci zveznega zbora bodo dobivali mesečno nagrado, poslanci zbora proizvajalcev pa odškodnino za izgubljeni zaslužek, vsi pa dnevniice in potne stroške

Beograd, 18. jan. (Tanjug). Po predlogu odloka, ki bo predložen v potrditev zvezni ljudski skupščini, bodo imeli poslanci zveznega zbora stalno mesečno nagrado, poslanci zbora proizvajalcev pa dnevno nadomestilo za izgubljeni zaslužek za dobo dela v skupščini. Če pa je zaslužek poslanca zbora proizvajalcev večji od dnevnega nadomestila, potem se bo to nadomestilo obratunavalo po povprečnem dnevnem zaslužku, ki ga je imel poslanec v preteklem letu.

Poleg stalne mesečne nagrade predvideva predlog odloka, da dobivajo tisti poslanci zveznega

Fanfani sestavil vlado

Rim, 18. jan. (Tanjug). Novi predsednik vlade Fanfani je davi obiskal predsednika republike Einaudija in mu predložil listo imen svoje nove vlade. Za sebe je obdržal samo položaj predsednika vlade. Ministra brez listnice sta Campilli in Tupini. Resor zunanjega ministrstva je dobil Piccioni, notranjega pa Andreotti.

Ostali člani vlade so: obrambni minister Taviani, minister pravosodja De Pietro, minister za proračun Vanoni, finančni minister Zolli, minister državne blaginje Gava, minister za kmetijstvo Me-

dicci, minister za promet Mattarella, minister za pošte Cassiani, minister za industrijo in trgovino Tambroni. Edino novi minister Del'Amore ni niti poslanec niti član krščansko-demokratske stranke, medtem ko so vsi ostali člani vlade krščanski demokrati.

Celal Bayar v Londonu

Istanbul, 18. jan. (Reuter). Predsednik turške republike Celal Bayar je danes odpotoval z letalom v London. V Vel. Britaniji bo dva dni, nakar bo odpotoval na uradni obisk v ZDA.

Nevtralna komisija ne mora ujetnikov ne zadržati, ne osvoboditi

Novo pismo generala Timaja poveljniku Hulu

Pan Mun Jom, 18. jan. (AFP). V pismu, ki ga je poslal vrhovnemu poveljniku sil Združenega poveljstva generalu Hulu, general Timaja ponovno poudarja, da bi po mnenju nevtralne komisije za repatriacijo obe strani morali sprejeti ujetnike ter jih zadržati, dokler se ne bi sestala politična konferenca o Koreji in dokler ne bodo vsi ujetniki deležni »prepričevanja«.

Predsednik nevtralne komisije pravi, da v tem pismu razlaga svojo prejšnjo zahtevo, naj bi obe poveljstvi prevzeli 20. januarja ob devetih nadzorstvo nad svojimi ujetniki, ker je, kakor kaže, Združenemu poveljstvu napačno razumelo njegovo pismo z dne 14.

januarja. Ob koncu general Timaja ponovno poudarja, da nevtralna komisija ne more »ujetnike niti zadržati pod svojimi nadzorstvom niti jih osvoboditi«.

Zaskrbljenost indijskih socialistov

New Delhi, 18. jan. (Tanjug). Izvršni komite indijske socialistične stranke je včeraj sprejel resolucijo, v kateri izraža zaskrbljenost zaradi nadaljnega poslabševanja položaja kmetov. Po sklepu komisije bo strankina organizacija pričela po vseh organizirati »odporniške odbore«, ki se bodo borili proti zviševanju taks, v prvi vrsti taks za melioracije.

Narodno sobranje Makedonije sklicano za 25. januar

Skopje, 18. jan. (Tanjug). Predsednik narodnega sobranja Makedonije Lazar Koliševski je sklical drugo sejo narodnega sobranja Makedonije za ponedeljek, 25. januarja. Dnevni red še ni objavljen, verjetno pa bodo na tej seji razpravljali o poslovnih obeh domov in o posloniku za skupne seje ter izvolili stal-

Spomenik padlim borcem v Titovem Užicu

Titove Užice, 18. jan. (Tanjug). Mestni in okrajni odbor Zveze borcev v Titovem Užicu sta sklenila postaviti spomenik 600 padlim borcem iz Titovega Užica in okraja. Spomenik bodo zgradili s prostovoljnimi prispevki državljanov ter z dohodki iz raznih kulturnih in športnih prireditelj, ki jih bo posebej za ta namen organizirala Zveza borcev. Računajo pa tudi na pomoč glavnega odbora Zveze borcev Srbije.

Mednarodna železniška konferenca na Dunaju

Beograd, 18. jan. (Tanjug). Na mednarodni železniški konferenci na Dunaju, ki so se je udeležili zastopniki železniških uprav Avstrije, STO, Jugoslavije in Italije, je prišlo do zblizanja stališč glede ureditve avstrijskega prekomorskega prometa čez reško in tržaško luko. Po izjavi članov jugoslovske delegacije, ki so se davi vrnili z Dunaja, bo to vprašanje rešeno na zadovoljiv način tako v interesu avstrijskega gospodarstva kot v interesu prizadetih železniških uprav in luk. V zvezi s tem bo v kratkem sestanek zastopnikov re-

ške in tržaške luke ter predstavnikov prizadetih železniških uprav, na katerem bodo podrobno obdelali vsa ostala vprašanja. Na konferenci na Dunaju so razpravljali tudi o spremembi tarife v avstrijsko-tržaškem prekomorskem prometu. Nedavno so namreč italijanske železnice tarifo povišale. Glede na to je bilo sklenjeno, da se poviša tarifa za prevoz avstrijskega blaga tudi na jugoslovskih in tržaških železniških progah. To povišanje tarife pa se ne bo nanašalo na določene izvozne proizvode, ki so za avstrijsko gospodarstvo posebno važni.

Zvezno združenje konzervne industrije

Zagreb, 18. jan. Danes je v Zagrebu zasedala konferenca predstavnikov konzervne industrije FLRJ, na kateri sodelujejo delegati vseh republik ter predstavniki zvezne in republiških trgovinskih zbornic. Konferenca je bila sklicana zato, da bi udeleženci razpravljali o vprašanjih konzervne industrije v naši državi in da bi se pogovorili o sodelovanju tovarnih konzerv v izvozu. Namen konferenca je bil tudi ustanoviti združenje tovarnih konzerv, ki bo zastopalo konzervno industrijo v vseh važnejših vprašanjih. Referate o vprašanju surovin, organizacijskih oblikah, finančnih vpra-

šanjih in izvozu so imeli predstavniki Kulpina iz Novega Sada, Crvene zvezde iz Kragujevca in Kalnika iz Varaždina. Ker je lahko po novi uredbi vsaka tovarna konzerva izvoznik svojih izdelkov in ker je na svetovnem tržičku povpraševanje po naših konzervah, je bila konferenca organizirana v najboljšem času ter bo veliko prispevala k razvoju konzervne industrije in k povečanju izvoza. Jutri se bo konferenca nadaljevala, sprejeti bodo sklepi in izvoljena bo prva uprava novega zveznega združenja.

M. B.

OB ROBU DOGODKOV

Besedičenje in dejanja

Fanfani je končno sestavil vlado, za katero bi pri nas rekli, da ni ne krop ne voda. V bistvu je ta vlada kaj malo različna od bivših De Gasperijevih vlad, le da je brez predstavnikov malih laičnih strank, medtem ko so v njej na ključnih položajih isti krščansko demokratiški ministri, kakor so bili pri De Gasperiju. Fanfani je moral zaradi vztrajnosti socialnih demokratov in ker se njegova stranka kljub vsemu ni hotela zameriti monarhistom in morda tudi ZDA — zadovoljiti predvsem vse struje krščansko demokratske stranke. Tako vidimo na vodstvu zunanjega ministrstva voditelja desne krščansko demokratske struje Piccionija, na vodstvu drugega najpomembnejšega ministrstva — notranjega — pa bivšega De Gasperijevega podtajnika in njegovo desno roko Andreottija, pristaja Fanfanijeve »demokratske iniciative« Taviani pa je obdržal položaj obrambnega ministra, ki ga je imel že pod Pello. Zanimivo je morda še to, da kmetijskega ministrstva nista dobila niti Salomone, niti Aldisio ampak je bilo poverjeno politično bolj neznanemu krščanskemu demokratu Medicini. Salomone, za katerega se je pri predvideni rekonstrukciji Pellove vlade Fanfani tako potegoval, je popolnoma izpadel, medtem ko je desničar in prijatelj monarhistov Aldisio le dobil ministerski stolček, čeprav ne v kmetijskem ministrstvu, vendarle pa v ministrstvu industrije in trgovine, ki je za skrajno desnico morda prav tako važno, če ne še bolj kot kmetijsko.

Vlada, ki jo je sestavil Fanfani, je torej nekaka vlada ravnotežja med posameznimi krščansko demokratskimi strankami. Zelo nejasno pa je kakšen bo njen položaj v parlamentu, kdo bodo njeni sopotniki, od česar je odvisna tudi njena politična usmeritev morda bolj, kakor so sopotniki odvisni od usmeritve, kajti samo krščansko demokratski poslanci ne morejo zagotoviti vladi več ne in bo zato ta prisiljena na koncesije v političnem programu, če bo hotela dobiti podporo pri drugih strankah. Zaenkrat menda vlada lahko računata na podporo liberalcev ter republikancev in monarhistov (!). V tej zvezi je zanimivo tudi dejstvo, da je krščansko demokratski »Messaggero« v današnjem komentariju o sestavi vlade prvič vključil monarhiste, ki so jih vse doslej prštevali med desnico, med sredinske stranke.

Tako sestava vlade, kakor tudi njen event. sopotniki, ki jih omenja »Messaggero« ne nudijo skoraj nobene možnosti kake bolj leve usmeritve, ampak nasprotno kažejo na to, da bo morala biti njena politična smer precej podobna Pellovi. S tem pa je tudi propadlo vsako upanje, da bi se Fanfani lotil socialnih reform, ki so jih med vlado krizo zahtevali socialni demokrati in krščansko demokratska levica z Gronchijem in Pastorejem na čelu. Kaže, da so ob nekaterih intervencijah katoliške akcije, Vatikanu ter Washingtonu, kakor tudi po drugi strani kominformovcev, ta vprašanja stopila popolnoma v ozadje in so na sestavo vlade vplivali popolnoma drugi faktorji, notranji le v toliko, v kolikor je šlo za enotnost klerikalne stranke, predvsem pa zunanji — vprašanje ratifikacije pogodbe o evropski obrambni skupnosti. Togliatti je namreč po svojem glasilniku Nenniiju pokazal na možnost kominformovske podpore vladi, če »ne bi zahtevala ratifikacije pogodbe o evropski obrambni skupnosti preje, kakor bi bila ratificirana v Franciji«. Ta izjava je opogumila protiatlantske sile v krščansko demokratski levici in socialno demokratski stranki, kar je na drugi strani imelo za posledico koncentracijo protiatlantskih sil in sestavo vlade, ki bi lahko izpeljala ratifikacijo.

Fanfani, ki so ga tako razpili kot levo usmerjenega človeka v krščansko demokratski stranki je torej sestavil vlado, ki bi jo lahko sestavili tudi kateri koli drug krščanski demokrat iz centra ali celo desnice, s čemer je potrdil to kar je o njem napisal Nenniiju »Avanti« namreč, da je bil »kot politik vedno človek, ki je v levini verbalizmom skušal pridobiti popularnost v stranki, kasneje pa bi bil pripravljen na vse kompromise, samo, da bi napredoval«.

Norveška bo podpirala vse pobude OZN

Oslo, 18. jan. (AFP). Norveški kralj Haakon je danes v svoji prestolnici besedi ob otvoritvi 28. zasedanja parlamenta izjavil, da bo Norveška v okviru OZN in izven nje podpirala vse pobude, ki imajo za cilj zmanjšanje mednarodne napetosti in ki doprinajajo k večjemu razumevanju med narodi. Poudaril je, da bo Norveška sodelovala na političnem in vojaškem področju s svojimi zavezniki v Atlantskem paktu, da bi zavarovala mir in neodvisnost dežele. Kralj Haakon je tudi trdil, da bo Norveška doprinesla k mednarodnemu sodelovanju na ekonomskem, socialnem in kulturnem področju.

Nehru: Sklicanje Generalne skupščine je nujno

Besedilo pisma predsednika Indijske vlade Nehruja predsedniku Generalne skupščine OZN. — Ga. Pandit pravi, da morejo korejsko vprašanje rešiti le Združeni narodi

New Delhi, 18. jan. (Tanjug). Informacijski center v New Delhiju je danes objavil besedilo pisma predsednika indijske vlade Nehruja predsedniku Generalne skupščine OZN ge. Lakšmi Pandit, od katere je zahteval sklicanje Generalne skupščine zaradi razpravljanja o korejskem vprašanju. V pismu, katerega posamezni deli so bili objavljeni že preje, se poudarja, da je nevtralna komisija nekajkrat zahtevala od obeh poveljstev sporazumno rešitev o vprašanju ujetnikov in da je 2. januarja v tem smislu poslala pismo poveljstvom. Odgovori na to pismo — je dalje rečeno v pismu indijske vlade — niso nudili nobene osnove za popolnejše izvajanje sporazuma o repatriaciji in to je dovelo do položaja, v katerem je neizbežno, da čete za čuvanje ujetnikov prekinemo svoje delo 22. januarja in da se komisija razpusti do 22. februarja. Indijska vlada poudarja, da smatra sklicanje Generalne skupščine za nujno zaradi dejstva, ker so tudi razgovori o politični konferenci zašla v slepo ulico in za sedaj ni upov za kakšno novo pobudo glede rešitve korejskega vprašanja.

V zvezi z dejstvom, da je indijska vlada vztrajala na objavi polnega teksta tega pisma, politični opazovalci v New Delhiju sklepajo, da vlada želi ponovno omejitj svojo odgovor-

nost glede vrnitve ujetnikov. Po drugi strani želi tudi odvrniti odgovornost za težave, ki bi lahko nastale, če bi sklicanje Generalne skupščine odložili na čas po razpustu nevtralne komisije.

New Delhi, 18. jan. (Tanjug). Ga. Pandit, predsednik Generalne skupščine OZN je sinoči izjavila, da korejskega problema ni mogoče rešiti z osvoboditvijo ujetnikov. Korejsko vprašanje, je dejala, je danes tako zapleteno, da ga je mogoče rešiti le, če o njem razpravljajo Združeni narodi v okviru celotnega svetovnega položaja. Tudi če bi ujetnike osvobodili, je glavno vprašanje miru na Koreji še vedno odprto. Ga. Pandit je poudarila, da svet s strahom pričakuje dogodek po 22. januarju, ki bi mogli ogroziti rešitev korejskega vprašanja v celoti, s tem pa tudi mir. Dalje je izrazila zaskrbljenost, ker postaja čajo narodi,

Nehru

ki predvsem nosijo odgovornost za ohranitev miru, prvenstveno važnost tekmovanju v oboroževanju. S tem v zvezi je ponovno poudarila važnost OZN, od katere odločnosti bo končno odvisno, ali se bo mir v svetu ohranil.

Brez uspehov v Pan Mun Jomu

Indijski list obsoja ameriško politiko v Koreji

Pan Mun Jom, 18. jan. (AFP). Zvezni oficirji Združenega in kitajsko-severno-korejskega poveljstva so se danes ponovno setali zaradi razgovorov o ponovnem pričetku predhodnih razgovorov

o politični konferenci, niso pa dosegli nobenega rezultata. Kitajsko severno-korejski predstavnik so predlagali, naj bi se ti razgovori ponovno pričeli v sredo. Ti so tudi zahtevali, da bi bil ponovni sestanek oficirjev za zvezo danes, kar je bilo sprejeto. Obe strani sta ostali pri svojih prejšnjih stališčih: Združeno poveljstvo zahteva preklic »žaljivih pripomb« na račun ZDA, Kitajci in Severnokorejci pa zahtevajo, da bi se predhodni razgovori zopet pričeli brez postavljanja kakršnih koli pogojev.

New Delhi, 18. jan. (Tanjug). Ko obsoja ameriško politiko v Koreji kot škodljivo, piše eden od vodilnih indijskih listov »Times of India«, da odpora proti pogajanjem v Pan Mun Jomu ni mogoče opravičiti z občutljivostjo, ki jo kažejo ZDA glede kitajskih obožb o ameriškem sodelovanju pri izpustitvi korejskih ujetnikov neposredno pred premijem. Ameriška zahteva, naj bi to obožbo umaknili preden bi nadaljevali pogajanja o politični konferenci — poudarja list — ni prepričljiva, občutljiva, ki jo kažejo ameriški voditelji pa je politično neupravičena. V času, ko nesporazum glede ujetnikov vse bolj otežkoča rešitev korejskega vprašanja, bi mogel samo sporazum o politični konferenci privedi do olajšanja. List meni, da so osnovni vzroki ameriškega stališča v splošni liniji ameriške politike, ki izključuje, sodeč po Eisenhowerjevem poročilu senatu, možnost sporazumevanja in ki se v obrambi miru naslanja na oborožene sile. Razen tega pa, zaključuje »Times of India«, Amerika ni pripravljena na konferenco, na kateri bi se lahko pojavilo tudi vprašanje priznanja Kitajske in združitve Koreje. To vprašanje je v temelju omajalo odnošaje ZDA s Čangajškom in Sing Man Rijem.

je v njeni moči, da pride do končne rešitve avstrijskega vprašanja in »potrebnihs pogajanj«. Sovjetska nota zaključuje, da je srečna rešitev tega vprašanja in pogajanj o avstrijski mirovni pogodbi — pri katerih bi sodelovala tudi avstrijska vlada — odvisna od dejanske želje, ki jo bodo pokazali udeleženci pri pogajanjih za rešitev tega vprašanja in če bo ta v skladu s ponovno vzpostavljeno svobodo in neodvisnostjo Avstrije ter z interesi krepitve miru v Evropi.

»Inturist« v Londonu

London, 18. jan. (Tanjug). Sovjetska turistična agencija »Inturist« je v Londonu znova odprla svoje prostore. Zvedelo se je, da bodo mogli tuji turisti že v začetku tega leta obiskati nekatere predele Sovjetske zveze. Menijo, da bo turistom dovoljeno obiskati Južno Rusijo in Ukrajino. Predstavnštvo »Inturista« namreč že organizira izlete za tuje turiste v Leningrad in nekatere kraje ob Črnem morju. Poudarjajo pa, da razmerje funta napram rublju, ki je sedaj 11 rubljev in 20 kopajev za funt, ni povoljno za britanske turiste.

Sovjetska zveza se pere

Sovjetski odgovor na avstrijsko noto »vali odgovornost za še nerešeno vprašanje avstrijske pogodbe na zahodne države in dunajsko vlado

Moskva, 18. jan. Kakor javlja Tass je sovjetska vlada danes odgovorila na noto avstrijske vlade dne 5. januarja t. l., s katero je Avstrija zahtevala čimprejšnjo rešitev avstrijskega vprašanja. V noti, ki je bila s strani sovjetske vlade danes izročena avstrijskemu poslanstvu v Moskva je rečeno, da je bila sovjetska vlada »vedno za hitro rešitev avstrijskega vprašanja skladno s sklepi, ki so jih sprejele štiri velesile, smatrajoč, da je neodložljiva vzpostavitev svobode in neodvisnosti Avstrije potrebna za krepitve miru v Evropi in za zagotovitev narodnostnih pravic avstrijskega naroda«. Nota navaja, da vprašanje mirovne pogodbe z Avstrijo doslej ni bilo rešeno zaradi vrste razlogov, ki niso odvisni od volje Sovjetske zveze.

Tak položaj — je rečeno v noti, je v velikem delu mogoče pojasniti z dejstvom, da so vlade ZDA, Vel. Britanije in Francije je ob podpori avstrijske vlade vztrajale pri predlogih, ki so v nasprotju z obveznostmi, ki so jih prevzele štiri velesile, zlasti s predlogom mirovne pogodbe, glede katerega je bil že dosežen osnovni sporazum.

Sovjetska vlada nato izraža pripravljenost, »da stori vse, kar

Trgovinska pogajanja med Moskvo in Washingtonom

New York, 18. jan. (Tanjug). Ameriško ministrstvo za trgovino je sporočilo, da ne bo dovolilo prodaje surovega masla Sovjetski zvezi po svetovnih cenah, ki so za 30 do 40 centov pri kilogramu nižje od cen na ameriškem notranj. tržišču. Ministrstvo ni izključilo možnosti izpolnitve ponudbe Sovjetske zveze za nakup velikih

dolar za kilogram, medtem ko ga morajo ameriške gospodinjice plačevati po en dolar 30 centov.

V Washingtonu izjavljajo, da ZDA proučujejo vse problem trgovine med vzhodnim in zahodnim v luči te sovjetske ponudbe. Kljub opoziciji senatorja McCarthya in nekaterih drugih senatorjev, ki izjavljajo, da bi bilo treba »pred sovražnikom najprej nahraniti Južno Korejo, Pakistan in druge prijateljske države«, kaže, da ponudba ne bo popolnoma zavrnjena. Sovjetska zveza in druge dežele sovjetskega bloka so pripravljene kupiti okrog 10 milijonov kg surovega masla in 3 do 7 milijonov kg olja.

Surovo maslo in olje ne sodita v vrsto strateških dobrin, katerih izvoz v dežele sovjetskega bloka je prepovedan že od 1948. leta. Kljub nominalnemu dovoljenju za izvoz ne-strateških dobrin je vrednost trgovine med ZDA in sovjetskim blokom v zadnjem četrtletju preteklega leta padla na 220.000 dolarjev. Če bi bil izveden omejeni nakup tudi v najmanjšem predvidenem obsegu bi se vrednost trgovine

med ZDA in Sovjetsko zvezo zvišala za petkrat v razmerju s preteklim letom.

Ne izključujejo, da bi v splošnem okviru pogajanj z Moskvo Washington privolil na to trgovino pod določenimi pogoji glede cen. Gospodarski krogi menijo, da bi bil to samo prvi korak k nadaljnjemu razvoju trgovinske zamenjave vzhod-zahod. Po nekaterih informacijah ameriških poslovnih ljudi, ki so nedavno iskali Sovjetsko zvezo, se ta zanima za uvoz poljedelskih strojev in proizvodov široke potrošnje.

Eisenhowerjeva poslanica o zdravstvenem položaju v ZDA

Washington, 18. jan. (Reuters). Predsednik ZDA Eisenhower je danes poslal Kongresu poslanico o zdravstvenih problemih ZDA, v katerih je v štirihi točkah podal nekatera priporočila za izboljšanje zdravstvenega položaja v državi. Eisenhower predvsem predlaga, naj se poveča raziskovalno delo v javni zdravstveni službi, zlasti glede zraka mentalnih obolenj, srčnih boleznih, zobozdravniških, artitisa in slepote. Po statistikah, ki jih je podal umira letno v ZDA na raku okrog 224.000 ljudi, nad 7 milijonov ljudi ima artitisa in druga revmatična obolenja, 10 milijonov Američanov bo »moralo v bližnji ali daljni dobi svojega življenja v bol-

Praktična rešitev v Berlinu

Odbori strokovnjakov za tehnično pripravo konference začeli z delom — V Londonu zadovoljni z doseženim kompromisom — Nemški tisk o berlinskem sestanku — Angleško mnenje o dnevnem redu

Berlin, 18. jan. Po 12-urnem sestanku predstavnikov visokih komisarjev štirih velesil so objavili poročilo, ki pravi, da so se sporazumeli o tem, da bo četverna konferenca zunanjih ministrov v dveh poslopih: na sedežu bivšega medzavezniškega nadzorstvenega sveta v zahodnem Berlinu in na sedežu sovjetske visoke komisije v vzhodnem sektorju mesta. Določili so da bo konferenca prvi teden v zahodnem Berlinu, drugi teden pa v vzhodnem. Konference se bodo menjavale, dokler se razgovori ne bodo končali.

Berlin, 18. jan. (AFP). V skladu s poročilom, ki je bilo včeraj objavljeno, so pričeli ustanavljati odbore strokovnjakov za tehnično pripravo berlinske konference. Pričakujejo, da se bodo ti odbori sestali še danes popoldne.

Strokovnjaki morajo proučiti predvsem naslednja vprašanja: varnost, komunikacije, prevajalsko službo in organizacijo tiska. Za vsakega od teh vprašanj bo sestavljen poseben četverni odbor.

London, 18. jan. (AFP). V predsedstvu britanske vlade smatrajo, da je kompromis, ki je bil dosežen v nedeljo v zvezi s krajem, kjer bodo seje berlinske konference »precej praktična rešitev«. V krogih, ki so blizu predsedstva vlade pravijo, da je sprejeta rešitev celo prekosila upanje zahodnih sil, zlasti po zastojih, v katerega so prišli v četrtek pripravljani razgovori.

Glede sprejema načela, da bodo seje izmenoma v vzhodnem in zahodnem sektorju Berlina, v teh krogih poudarjajo, da to ne pomeni, da bi zahodne sile tudi v bodočnosti dovolile, da bi se jih smatralo »kot eno silo«. V teh krogih tudi poudarjajo,

da zahodne sile ne bi sprejele eventualnega sovjetskega predloga, po katerem naj bi Molotov predsedoval sejam, ki bodo v vzhodnem Berlinu, medtem ko bi si morale zahodne sile deliti predsedniško mesto v dnevih, ko bi bili sestanki v zahodnem Berlinu.

Bonn, 18. jan. (Tanjug). V zvezi z berlinsko konferenco piše današnji »Die Welt«, da je potrebno, da bi zahteva o združenju Nemčije danes odjeknila tako na vzhodu kot na zahodu tako glasno, da bodo širje v Berlinu prisiljeni vključiti jo v svoja svetovno politična proučevanja.

Adenauerjev »Kölnische Rundschau« meni, da bo na berlinski konferenci igrala osrednjo vlogo Francija in njeno stališče o Nemčiji. Berlinska konferenca bi morala pokazati ne toliko to, kar hočejo Sovjeti, kajti to je znano, ampak mora v prvi vrsti jasno odgovoriti na vprašanje, kaj hoče Francija. »Konferenca se vrši brez Francije, piše list, ker so Francozi izjavili, da se bodo izjasnili za evropsko obrambno skupnost ali proti njej, ko bodo znani nadaljnji sovjetski načrti«. List poudarja, da bo zaradi tega uspeh konference odvisen od tega, če bo Francija z ozirom na sovjetske objube pripravljena pomagati Američa-

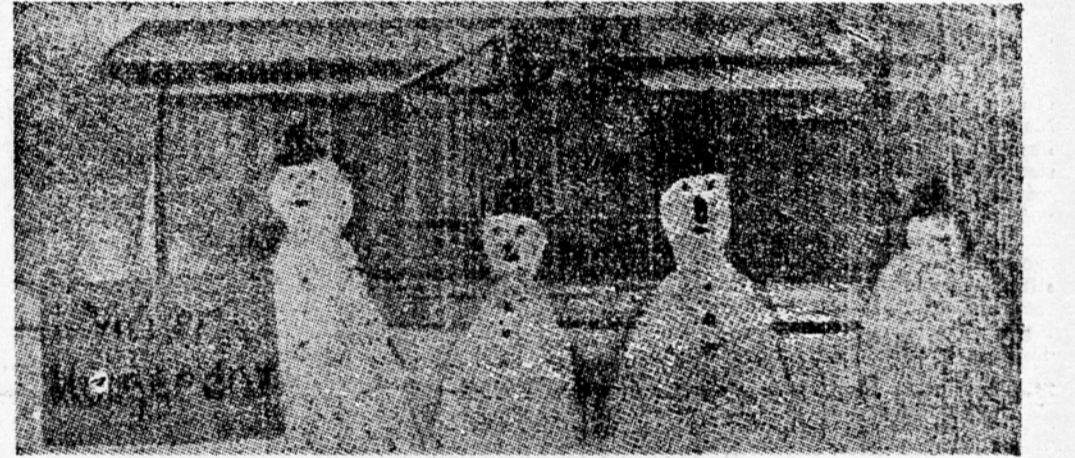
nom in Angležem, da bi naredili konec moskovskemu zavlačevanju ali pa bo pomagala tej moskovski taktiki. Z drugimi besedami, konferenca bo pokazala, če Velika Britanija in ZDA v bodoče lahko sodelujeta s Francijo.

London, 18. jan. (AFP). V dobro obveščenih britanskih krogih danes poročajo, da bosta nemški in avstrijski problem skupno na prvem mestu dnevnega reda četrtne konference v Berlinu. Po nekaterih informacijah iz Washingtona bodo zahodne sile vztrajale naj se najprej razpravlja o avstrijskem vprašanju, ker predstavlja relativno najlažji problem. Britanski krogi pa zavračajo tako stališče in opozarjajo, da je nemški problem najvažnejši in da ga mora zaradi tega konferenca proučiti. Vendar pa ne izključujejo možnosti, da bi rešitev avstrijskega vprašanja znatno olajšala razpravljanje glede združitve Nemčije, kakor tudi obratno. Če Moskva sprejme predlog, da avstrijska delegacija prisostvuje četvernemu razgovoru bo to po mnenju Leon dona predstavljalo korak naprej k rešitvi vprašanja avstrijske mirovne pogodbe.

Nevarnost plazov se je zmanjšala

Dunaj, 18. jan. (Tanjug). Zadnje dni se je v Avstriji znatno zmanjšala nevarnost novih plazov, tako da so reševalne skupine uspele transportirati skoro vse ponesrečene v varnejše kraje. Zeleniški promet, ki je še vedno omejen, je bil ponovno vzpostavljen na nekaterih linijah. V teku večerajšnjega dne je bilo na Dunaju precej materialne škode zaradi naglega toplotnega snega, kar je povzročilo, da je vodja vdrila v mnoge stavbe in jih poškodovale.

NOVICE V SLIKI

Berlinci so na svoj način v prizorili konferenco štirih. Za mesto zasedanja so izbrali prostor pred postopim nekdanjega za vzhodnega nadzornega sveta

Mrzlična politična dejavnost pred 25. januarjem

Sestanek treh zahodnih visokih komisarjev — Sestava francoske delegacije — Priprave krščanskih demokratov in socialnih demokratov — Izjava Conanta.

Bonn, 18. jan. (Tanjug). Danes so se v Mölmu, sedežu zavezniške visoke komisije, ponovno sestali visoki komisarji treh zahodnih držav v Nemčiji. Zvedelo se je, da so razpravljali o vprašanjih, ki se nanašajo na berlinsko konferenco. S tem v zvezi trdijo v dobro obveščenih krogih, da so predstavniki treh zahodnih držav v tesnem kontaktu z zahodnonemško vlado, ki jo obveščajo in s katero se posvetujejo v vseh vprašanjih pred sestankom štirih ministrov za zunanje zadeve.

Paris, 18. jan. (AFP). Tu so uradno objavili spisek francoskih predstavnikov, ki bodo sodelovali na sestanku štirih v Berlinu. Francoska delegacija šteje 19 članov, vodi jo pa minister za zunanje zadeve Georges Bidault. V delegaciji so generalni sekretar ministrstva za zunanje zadeve Aleksander Parodi, načelnik političnega oddelka de la Tournelle, načelnik evropskega oddelka Jacques Roux, načelnik oddelka za Azijo Vincent Broust, strokovnjaki za sovjetska, nemška in avstrijska

vprašanja v ministrstvu za zunanje zadeve in drugi. Ko bodo na konferenci razpravljali o avstrijskem vprašanju, se bo francoski delegaciji pridružil tudi francoski ambasador in visoki komisar na Dunaju Jean Payart.

Bonn, 18. jan. (Tanjug). Zahodnonemška vlada se je danes vzdrla uradnega komentarja glede sporazuma štirih o zgradbi, kjer bo konferenca štirih. V krogih, ki so blizu vladi, izražajo zadovoljstvo glede doseženega sporazuma, ker se bo na ta način konferenca štirih lahko začela 25. januarja.

Tudi šef zahodnonemških socialnih demokratov je pozdravil sporazum štirih berlinskih poveljnikov. Dodal je, da bo doseženi kompromis omogočil delo konference štirih.

Med tem časom pa se je zvedelo, da je zahodnonemška vlada v celoti končala s svojimi pripravami pred konferenco štirih. Z dejavnostjo vlade bo med konferenco upravljal osebno kancler Adenauer s štabom strokovnjakov iz ministrstva za zunanje zadeve. Med konferenco

Bidault

ren tega bosta šef stranke Oblehner ali pa njegov namestnik Melles stalno v Berlinu. 22. januarja bo izreden sestanek predsedstva socialnodemokratske stranke, na katerem bodo razpravljali o notranjih in zunanje-političnih vprašanjih v zvezi s konferenco štirih.

Freiburg, 18. jan. (AFP). Ameriški visoki komisar v Nemčiji James Conant je danes izrazil mnenje, da zahodne sile na berlinski konferenci v nobenem primeru ne bodo dopustile, da bi se vrnili na pogoje Potsdama. Conant, ki je to izrazil pred študenti univerze v Freiburgu, je poudaril, da je to njegovo osebno mnenje in dodal, da sicer goji zmeren optimizem. Conant je prav tako poudaril, da bo zadržanje Sovjetske zveze na berlinski konferenci če ne drugega, vsaj omogočilo proučitev sovjetskega stališča do vprašanja združitve Nemčije.

Eisenhower

To je diskusija plenuma o zadevi M. Džilasa ne pa diskusija z M. Džilason

Nadaljevanje s 2. strani

Tu pa se postavljajo vprašanja drugače in drugače se je treba lotiti tega problema. Vprašanje se postavlja tako, kot ga je postavil Lenin: »demokracija za koga in za kateri razred? Ali je možna diktatura proletariata brez te ali one omejitve in kršitve demokracije za buržoazijo? Džilasa lahko reče, saj se ne razhajamo. Toda razhajamo se, ker njegova formalnopravna zmesnjava vnaša liberalna pojmovanja, ki so že itak tu in tam v naših organizacijah Zveze komunistov. Tudi mi imamo omejitve demokracije za buržoazijo. Posameznik, buržuaz, bo postal popolnoma enakopraven takrat, ko se odloči od svojega razreda in preide na pozicijo delavskega razreda. Drugače pa tu ni enakopravnosti. On uživa demokracijo, toda uživa jo okrnjeno, omejeno po naših zakonih, ki so delo revolucije. On torej ni enakopraven. Demokracije za vse torej ni. In zato je pozivanje komunistov, naj se bori za demokracijo za vse, navadna liberalna, malomeščanska norost. V tem je stvar. Pri njem pa je vse to pomešano. V najboljšem primeru on strano veliko improvizira in da po pravici povem, nikdar nisem verjel, da je Džilasa tako naklonjen površnim improvizacijam in nesolidnemu obravnavanju problemov te vrste. Če pa, da si takrat, ko izgubiš izpod nog znanstveno-marksistična tla, obsojen, da seješ norosti.

V članku »Na splošno in posebno me je dovedel do naslednjega vprašanja: ali današnje subjektivne sile zavestno razvijajo demokracijo in ali lahko tirajo nadaljnji demokratični razvoj. To je skeptičnost, doveden do kraja, do absurda. On postavlja stvari tako, da danes na primer nobena partija, pa niti ne razred, ne more biti izključen izraz, nosilec objektivnih potreb družbe. Tu je vodilna vloga delavskega razreda? Mar ni tudi tu, v tem članku, likvidirana, mar ni to poslednja stališča, čeprav danes praviš, tovariš Džijo, da ne odrekaš vodilne vloge delavskega razreda. Sam sebi si protisloven, v svoji glavi imaš zmedo. (Oprostite, da se obračam direktno, toda tako stoji stvar.) Če danes praviš eno, v člankih pa posledno izjavljaš likvidacijo vloge delavskega razreda, kaj je to? To je vera edino v stihijo svobodnega gibanja družbenih sil, negiranje marksizma v njegovih osnovah.

Vzel bom predavanje tov. Kardelja v Čacku. Kaj pravi tov. Džijer? Tov. Džijer pravi, da ne vidi, da sta stališča Džilasa in tov. Kardelja nasprotna. To pa so diametralna nasprotna stališča. Tov. Kardelj pravi: »Socialistična demokracija, kot jo pojmujejo, nikakor ne pomeni prepuščanje družbenega razvoja stihiji družbenih sil. Zavest in stihija sta v družbenem življenju dve neločljivi strani istega procesa.« Džilasa pa si v tem vprašanju sam sebi nasprotuje od članka do članka. Če bi človek vse to čital, bi začel v labirint in ne bi vedel, kaj ta človek misli. Stalo se gibalo v protislovljivih s samim seboj. Zato lahko zavede nepazljivega čitatelja in pravi, da ne razlikuje od tov. Kardelja.

Ali če vzamemo neko drugo mesto iz tov. Kardelja, kjer pravi: »Naša demokracija nima nobenih svojih materialnih virov, razen svojih lastnih. Naši materialni viri so naše lastno delo, naš lastni napredek v razvoju proizvodnih sil, naše lastne zmage nad zastoletostjo. Čim več uspehov bomo dosegli na tem področju, toliko bolj se bo naš sistem osvobodil ukrepov državne nujnosti in toliko bogatejši in širši bodo osebne pravice vsakega državljanja Jugoslavije. Z drugimi besedami, toliko širši v demokracijem bodo tudi naši zakoni.« Tu je zame marksizem, ne pa v oblikih in meglah Milovanova Džilasova. Pozabljaš na vse to, se je Džilasa odvrnil od marksizma in se prepustil liberalističnim idejam o demokraciji.

Članek »Odgovor«, — je rekel v nadaljnjih izjavah njegovih tovariš Minič — je nedvomno jasen. Ko sem ga prebral, sem bil zaprepačen in sem se razburil. To je po mojem mišljenju napadalno in nepošteno stališče. Zapirati usta vnaprej, prilipiti vsakomur, ki se z njim ne strinja, etiketo birokratizma in stalinizma, kritika pa se še ni začela, dejansko ni utegnila niti da se izkristalizira, niti da se pojavi v tisku. To po mojem mišljenju nima zveze z demokracijo. Po-bornik demokracije na besede, Džilasa, se nam tu razglaša kot nadut antidemokrat.

Morda se je Džilasa slučajno zmotil. Jaz ne verjamem, da Džilasa tega ne bi vedel (kaže, da je zmešal odkritje razredne borbe in teorijo razredne borbe, ki jo je Marx v resnici dal in katere tri ogeine kamne tvorijo citirane tri točke), toda neodgovorno je treščiti to stvar v javnost — tega ne more razumeti, če prihaja od

rešnega človeka, ki ni navaden improvizator.

To sem iznesel preprosto zaradi tega, da podčrtam tisto, kar trdim o njegovih člankih, da so ničvredne improvizacije. Tu ni ničesar, za kar bi se človek lahko oprjel, da bi se za to tolkel, razen če je tak malomeščan, ki mu je vsa ta naša stvarnost preveč težka.

On naprej pravi, da so socialisti, napredni ljudje po Marxu spoznali, da je zgodovina v svoji osnovi zgodovina borbe med delom in kapitalom. Ne socialisti po Marxu, temveč vsa buržoazija danes priznava, da razredna borba med delom in kapitalom odreja razvoj celotne družbe in potem pravi: »Razlike med socialisti se niso toliko pojavljale v tem, temveč v pravi, in kako in s kakšnimi sredstvi se najuspešneje boriti.« In naprej pravi: »Nihte v zgodovini ne osporava razredne borbe in razrednih razlik, temveč ta ali oni način, kako jih odpraviti.« Kdo ima prav? Teorija, pravi Džilas, kakor je to sicer, ni mogla tega rešiti, temveč samo vtisni praksa. To njegovo je samo deloma točno,

ker se teorije preverjajo tudi v medsebojni kritiki z znanstvenega stališča, na koncu pa praksa definitivno potrdi ali odvrača te ali one teorije. Toda kaj bi bilo, če ne bi verjeli v teorijo marksizma?

Naprej on razlaga, »da so v Rusiji in v Jugoslaviji propadle teorije, ki so odrekale, da se lahko oblast vzame z revolucijo, silo itd., toda na Zahodu niso. Tudi razredna borba obstaja tako v Jugoslaviji in v Rusiji kakor na Zahodu.« In nato dodaja: »Menjali so se in stalno se spreminjajo pogoji, oblike te borbe in s tem v zvezi tudi teoretični pogledi in politični programi. Toda kako se menjajo in zakaj se menjajo? Kaj pomeni nov program? Tov. Džilas o tem molči, toda pomoli nam pod nos v članku »Zveza ali partija«, da brez teh sestankov, kot so sestanki organizacij Zveze komunistov, to je brez takega tipa organizacije, žive delavske pokreti v inozemstvu, socialistične partije itd. A kaj nam to poriva pod nos? Dobro, žive torej, toda niso bile leninistične partije. Jaz pa postavljam Džilasu vprašanje: »Toda kaj

si storili in kolikšna je njihova zasluga, da se je kapitalizem na Zahodu obdržal, — če Džilas ni postal do kraja malikovalček, ki veruje edino v stihijno gibanje objektivnih sil in če še sploh kaj verjame v vlogo subjektivnega faktorja? To je osnovna stvar. Džilas lahko trdi, da sem leninist in dogmatik. Jaz pravi priznam, da sem po malem tudi dogmatik, leninist sem pa popolnoma, v kolikor sem doslej spoznal Leninova dela, in to priznavam prej, kakor da bi prešel na pozicije social-liberalcev ali anarhistov. Zdi se mi, da sta se pri Džilasu zmešala anarhistična in social-liberalna teorija.

Evto, tov. Džilasa postavljam še eno vprašanje: ali je mogoče, da je pozabil, da je razlika med socialisti nastajala, obstajala in obstoji prav glede vprašanja revolucije in diktature proletariata? To je kardinalno vprašanje in na tem so se kazale razlike tudi, kdo je kaj, kdo revolucionar in kdo oportunist ali social-liberal. Ali je mar Džilas pozabil, da je na tem vprašanju doživel polom II. internacio-

stik in podobno... Marksovski pogledi so zanj bili in ostali osnova vseh njegovih pojmovanj.

On stalno plava med trditvijo, da ostane pri vseh svojih osnovnih idejah in izjavah, kakor da ni nekih bistvenih razlik. V takem držanju ni načelnosti, pač pa račun.

Pri svojem drugem nastopu je on hkrati izjavil, da je sigurno, da se je globoko oddvojil od partijske linije in da sprejema 90 odstotkov Kardeljevih tez. Nekaterih ne sprejema, a nekateri da bo sprejel Kardelj.

Osnovno pa je, da hoče tu in plenumu ustno nadaljevati svojo serijo člankov, pa naj bo razlika 10, 7 in pol, 5 ali 3 in pol odstotka, ne moremo priti do odstopka zaključka, kot da je v teh odstotkih zbito vse tisto, v čemer se razlikujemo in kar nam je dovolj, pa najsi znaša ne vem koliko odstotkov.

Kaj je še dejal v pisnem izjavi? Priznava, da je kršil disciplino, a ne formalno. Z drugimi besedami, da se nekaj po statutu ne more kaznovati. Rekel je tudi nekaj o svojem članku v »Novi misli«:

»Dolzan sem povedati, da je moj članek (»Anatomija«) (tu je skrjal naslov) v »Novi misli« ne le preveč splošen, nego tudi naplizen — kot vsaka satirično pamfletska literatura, a kar je najhujše, nanaša se dejansko na periode in pojave, ki so v mnogočem minili. V danih pogojih tega članka je mogla nastati samo politična škoda. Ne morem pa sprejeti, da se ta članek nanaša na to ali ono osebo, konkretni položaj ali podobno. To pa zato, ker je takšno gledanje na literaturo primitivno in nestvarno. Kolikor bi se nekdo v tem pogledu čutil pri zadetega, sem pripravljen, da se mu opravičim na način, kot ga želi.«

Tu prihajam na teren moralnih spremenitev. Tu moram biti primitiv in nestvaren, vmesoj se v literaturo.

Trditve v njegovi izjavi, da se ta njegova literatura nanaša na periode in pojave, ki so v mnogočem minili, je iz izjav, ki ne more nikogar preveriti. Trditve, da se ta članek nanaša na to ali ono osebo, je enostavno nerenskično. Več oseb je v tem pamfletu tako jasno opisanih, da so jih tudi vsi tuji dopisniki takoj spoznali in so uspeli, da nabavijo celo fotografije »mlade in lepe igralke«, ki je podkrepila senzacionalne naslove listov v Angliji in Ameriki, kako da je Titova vloga razcepilna zaradi »resnice o ženah«, igralka v srednji jugoslovankega razcepa (smeh v dvoran). »Omalavžešana filmska zvezda izvala razdor v Titovi partiji« itd. Džilas pa pravi, da pomeni poznati za osebami njegove »književnega«. Članka konkretne osebe, biti primitiven in nestvaren.

Na dveh straneh tega pamfleta opisuje sceno, ki se — v članku — dogaja pred vzhodom v centralno ložo stadiona.

»Ona je stala na dan poroke z možem in s poročnim kumom, možem prijateljem, živahnim, stasitim in odkriteljem Mirovčkom, mladim generacijo... itd. In tu je zapazila, da se razgovarja njen mož z veliko »malošično zvezdico«, ki je soproga »visokega, vztrajnega in gibnega gospodarstva funkcijonarja« itd. In zdaj daj Džilas ves dialog, ki se je vodil med to ženo in njenim možem.

Vaj, pa verno, da ta žena, ki naj bi bila vodila ta dialog, na dan svoje poroke sploh ni bila v Beogradu, marveč v Londonu, da bi dialoga sloh ni bilo, kakor tudi ni bilo drugih »dejev«. Iz tega pamfleta. Toda Džilas pravi, da je primitivno in nestvarno tako gledati na literaturo.

Razume se, da bi bilo primitivno in nestvarno, součati se v to, kdo tvori tisto »novo in idealizirano sredino«, o kateri govori ta pripovedka, in kdo tvori njen spretni del, kateri pripovedki daj pripisuje, in v kateri je ohranjen socialni položaj za obrambne socialnih po ložev, ki je nerazumljiv in bolj divil, bolj zagoneten in bolj neumljen kot kateri koli živ-

nala? In drugo, mar dosejanje izkustvo razredne borbe ni zadostno, da se vnaprej oceni neka in tudi Džilasova teorija. Vse to je on postavil pod sunjono. Njegova teorija — pa je to neodgovorno metanje v javnost vsakršnih nemarksiističnih gledišč, kakor je na primer tudi tisto, da mora demokracija razvozlavati razredne spopade in zmanjševati razredne razlike. Razredni spopadi se morajo razvozlavati, kakor se razvozlavajo: demokracijo in mirno, če nasproti razredni mirno tiste vladavino vladajočega razreda, če pa nasproti razredni hočejo posesti po oblasti, tedaj jih ni udušimo. To je orožje, vojska, policija, vse, kar stopa v akcijo. Tako se razvozlava razredna borba, tako je bilo v zgodovini in tako tudi bo, Džilas pa nam servira kot novo neko navadno liberalsko gledišče. Razredne razlike pa mora likvidirati razvoj proizvodnih sil. Mnenja sem, da tov. Džilas ne more takih nemunosti metati v javnost potom svojih člankov. Naj mi oprusti ta izraz — nima smisla uporabljati take termine, ker ga ne želim žaliti. Tov. Džilas spada med ljudi, ki sem jih spoštoval in cenil, toda tu je vprašanje o drugem, mnogo važnejšem, gre za tisto, o če-

Mladič gre po cesti in poživigava

Govor Moše Pijada

Moš Pijada je bil v pismenem izjavi, da je kršil disciplino, a ne formalno. Z drugimi besedami, da se nekaj po statutu ne more kaznovati. Rekel je tudi nekaj o svojem članku v »Novi misli«:

»Dolzan sem povedati, da je moj članek (»Anatomija«) (tu je skrjal naslov) v »Novi misli« ne le preveč splošen, nego tudi naplizen — kot vsaka satirično pamfletska literatura, a kar je najhujše, nanaša se dejansko na periode in pojave, ki so v mnogočem minili. V danih pogojih tega članka je mogla nastati samo politična škoda. Ne morem pa sprejeti, da se ta članek nanaša na to ali ono osebo, konkretni položaj ali podobno. To pa zato, ker je takšno gledanje na literaturo primitivno in nestvarno. Kolikor bi se nekdo v tem pogledu čutil pri zadetega, sem pripravljen, da se mu opravičim na način, kot ga želi.«

Tu prihajam na teren moralnih spremenitev. Tu moram biti primitiv in nestvaren, vmesoj se v literaturo.

Trditve v njegovi izjavi, da se ta njegova literatura nanaša na periode in pojave, ki so v mnogočem minili, je iz izjav, ki ne more nikogar preveriti. Trditve, da se ta članek nanaša na to ali ono osebo, je enostavno nerenskično. Več oseb je v tem pamfletu tako jasno opisanih, da so jih tudi vsi tuji dopisniki takoj spoznali in so uspeli, da nabavijo celo fotografije »mlade in lepe igralke«, ki je podkrepila senzacionalne naslove listov v Angliji in Ameriki, kako da je Titova vloga razcepilna zaradi »resnice o ženah«, igralka v srednji jugoslovankega razcepa (smeh v dvoran). »Omalavžešana filmska zvezda izvala razdor v Titovi partiji« itd. Džilas pa pravi, da pomeni poznati za osebami njegove »književnega«. Članka konkretne osebe, biti primitiven in nestvaren.

Na dveh straneh tega pamfleta opisuje sceno, ki se — v članku — dogaja pred vzhodom v centralno ložo stadiona.

»Ona je stala na dan poroke z možem in s poročnim kumom, možem prijateljem, živahnim, stasitim in odkriteljem Mirovčkom, mladim generacijo... itd. In tu je zapazila, da se razgovarja njen mož z veliko »malošično zvezdico«, ki je soproga »visokega, vztrajnega in gibnega gospodarstva funkcijonarja« itd. In zdaj daj Džilas ves dialog, ki se je vodil med to ženo in njenim možem.

Vaj, pa verno, da ta žena, ki naj bi bila vodila ta dialog, na dan svoje poroke sploh ni bila v Beogradu, marveč v Londonu, da bi dialoga sloh ni bilo, kakor tudi ni bilo drugih »dejev«. Iz tega pamfleta. Toda Džilas pravi, da je primitivno in nestvarno tako gledati na literaturo.

Razume se, da bi bilo primitivno in nestvarno, součati se v to, kdo tvori tisto »novo in idealizirano sredino«, o kateri govori ta pripovedka, in kdo tvori njen spretni del, kateri pripovedki daj pripisuje, in v kateri je ohranjen socialni položaj za obrambne socialnih po ložev, ki je nerazumljiv in bolj divil, bolj zagoneten in bolj neumljen kot kateri koli živ-

mer sta govorila tov. Tito in Kardelj.

Tovariš, prosim vas, da mi oprostite, da sam vez toliko časa, toda to sem storil zaradi tega, da si vsakdo izbiže iz glave, da se komunisti v Jugoslaviji vedejo kot avtomati ob tem, kar pravijo vođeči ljudje v Centralnem komiteju, in da bo vsakdo razumel, da imajo jugoslovanški komunisti svojo glavo in znajo misliti. (Tu mislim na aluzijo, ki jo je naredil tov. Vlado Dedijer...)

In na koncu ne vidim nika-kega zla, da komunisti v celo-tno delovno ljudstvo Jugos-lavije verjamejo svojemu vodstvu tudi tedaj, ko ne razumejo stvari do konca, vse dokler jih ne bodo razumeli. Mislim, da je v tem verovanju ogromen moralni kapital in ni mogoče insinuirati — to je napačno z malomeščanskega gledišča na tisto moralno avtorite-to, ki jo vodstvo uživa v Zvezi komunistov in v množičah delovnega ljudstva, napad s čisto malomeščanskega anarhističnega gledišča, s katerega je Džilas izvršil svoj napad z znanim člankom v »Novi misli«.

Če o vsem postavimo vprašanje, vse pripeljeemo do vprašanja, kot bi to hotel Džilas, kako naj se potem točemo, kako naj vodimo borbo?

th, vendar pa kot član sekretariata ne smatra za potrebno, zahtevat, da z ostalimi tovarišji iz sekretariata ali izvršnega komiteja razpravi o tem, da njen povaden član nekega preprotega razrednega študenta »konkretne igralke, marveč je igralke kot vse igralke, ki se je kdò ve kako »vrnila« v Partijo, v kateri ima sedaj vse, kar hoče.

Zares ni treba dešifrirati, kaj to pomeni za svojimi ran-jonskimi in drugimi kletvijami.

Mar tudi tu velja pščeava pripomba o primitivnosti in nestvarnosti odkrivanja konkretne Partije, na katero je tu mislil?

Toda ni morano biti primitivno in nestvarno, kajti vemo ni in ve to vsak državljan, na koga se misli, kadar se govori o »loženem in zaprtom svetu, ki se je izven svojih pompoznih in izlikanih skorajvseh pisarni vedno gibal po istih svojih letošičkih, po istih svojih klubih, po istih svojih vlah, po istih svojih ložah v gledališću in na stadionu.«

Veno pa, kdo tvori ta svet, ki se je zapiral, na naj je pisar, ki je v tisto našo svobodo, se je zavzel po vojni, izvrševal visoke dolžnosti se vozil z avtomobilom in v salonskih vagonih, se hranil in oblačil v posebnih magazinih, le-to tako se je, ali pa pristojni, ali na osnovi vsega tega, bogme, bil tudi izjemno zaslužen...«

In potem »razjarjeni nagonski interesi«, »kastinska solidarnost«, »kastinski interes«, »pšokrijna morale«, te kaste, in vse to pravi književnik — je nastajalo nekako neopazno, iz povsem normalne in prirodne logike in potreba, da je treba vodilnim ljudem ustvarjati pogoje za delo in življenje.

In potem ta duh solidarnosti v tej kasti, ki ni izhajal toliko iz neke idejne in moralne enotnosti, marveč iz načina življenja in interesa, iz prirode, oblasti in načina, kako se je »ne pristojno«.

In še naprej, kako sta se »v tem svetu začela značaj in vrednost osebnosti spontano meriti vsebolj po stopnji in vlogi v hierarhiji, predvsem pa v stvarni oblasti, kar je bilo v glavnem zadržano na klesanem neposredno v revoluciji in po njej...«

Pa zopet »morala te kaste«, »pšodetovana in dogmatiska — nekaj revolucionarna, ki je bila trša in spalnija«.

Vse to je jasno, kaj pomeni in na koga se nanaša, čeprav bi bilo še tako primitivno in nestvarno tako gledati na literaturo. Toda, z dovoljenjem ali brez, morano gledati na to literaturo, kot na škandalozno kroniko, kot na politično pornografijo.

Kje je tu moralna pisca?

On ima tudi sedaj vlogi in dva avtomobila itd. Pa celo več kot drug, ki jita je opisal kot tako odvratno kasto.

Dobro, se bo reklo: Pristudilo se mu je.

Toda če se mu je pristudilo, če je videl, kam gremo, ali ni mogoče poskusiti, da nas reši od tega?

Ne, zadnje je položaje in vse »privilegije« — samo odrekel se je samo raja na tih položajih — in odšel na trg, da kriči proti kasti, ter pustil svoje najbližje tovariše, da se davijo v neokusnostih.

Moralna pisca je v tem, da se je osvobodil vsakega dela, da v tem, ko njegovi najbližji tovarišji nosijo težka bremena državnih in družbenih poslov, on sedi pa piše in piše, da zabavo se pa doma gleda na položaj prednika kratko sprejaha po ulicah in pije po kavarnah. Piše in piše. Naprej vsak teden en članek, potem od 20. decembra 1953 vsak drugi dan, 13 člankov v 17 dneh (vzklik): Samo članki v »Borbi« mu prinašajo blizu 220.000 din.

On piše in piše. In ko vidi, da se spodaj v organizacijah ZK dviga revolt proti njegovim člankom, pospešuje temo, daje vsak drugi dan nov članek in hiti, da bi vse povedal in se mu muditi, da krogi članki v »Borbi« pa porno-grafo v »Novi misli«, da tudi to izvrže, dokler ima časa.

Se o moralni pisca.

Ko razgovarjala z njim tovariš Kardelj in Marko (Ranković), jina niš ne pove o članku, ki bo izšel čez dan ali dva v »Novi misli«. Onadva razgovarjata z njim na bazi članka v »Borbi«, razgovar-jata na bazi članka in v »Novi misli«. »Nova misel« izšla in je »razpro-jana (za pornografije) je vedno tekta«, kajti Kardelj in Marko ne veda, da je »Nova misel« izšla. Onadva in jaz smo jo dobili šele nekaj dni nazaj, čeprav smo na njem naročeni.

Toda ena taka žena anarhistična moralna ima še poglavlja. (Tovariš Minič vade: to je moralna redkcije »Nove misli«.)

Recimo, da on (Džilas) nosi v glavi velike ideje o »globokih spremembah« in »moralnem življenju« v državi, in političnem in družbenem življenju v Zvezi komunistov. Socialistični zvezi v mladinski organizaciji in sindika-

stih, vendar pa kot član sekretariata ne smatra za potrebno, zahtevat, da z ostalimi tovarišji iz sekretariata ali izvršnega komiteja razpravi o tem, da njen povaden član nekega preprotega razrednega študenta »konkretne igralke, marveč je igralke kot vse igralke, ki se je kdò ve kako »vrnila« v Partijo, v kateri ima sedaj vse, kar hoče.

Zares ni treba dešifrirati, kaj to pomeni za svojimi ran-jonskimi in drugimi kletvijami.

Mar tudi tu velja pščeava pripomba o primitivnosti in nestvarnosti odkrivanja konkretne Partije, na katero je tu mislil?

Toda ni morano biti primitivno in nestvarno, kajti vemo ni in ve to vsak državljan, na koga se misli, kadar se govori o »loženem in zaprtom svetu, ki se je izven svojih pompoznih in izlikanih skorajvseh pisarni vedno gibal po istih svojih letošičkih, po istih svojih klubih, po istih svojih vlah, po istih svojih ložah v gledališću in na stadionu.«

Veno pa, kdo tvori ta svet, ki se je zapiral, na naj je pisar, ki je v tisto našo svobodo, se je zavzel po vojni, izvrševal visoke dolžnosti se vozil z avtomobilom in v salonskih vagonih, se hranil in oblačil v posebnih magazinih, le-to tako se je, ali pa pristojni, ali na osnovi vsega tega, bogme, bil tudi izjemno zaslužen...«

In potem »razjarjeni nagonski interesi«, »kastinska solidarnost«, »kastinski interes«, »pšokrijna morale«, te kaste, in vse to pravi književnik — je nastajalo nekako neopazno, iz povsem normalne in prirodne logike in potreba, da je treba vodilnim ljudem ustvarjati pogoje za delo in življenje.

In potem ta duh solidarnosti v tej kasti, ki ni izhajal toliko iz neke idejne in moralne enotnosti, marveč iz načina življenja in interesa, iz prirode, oblasti in načina, kako se je »ne pristojno«.

In še naprej, kako sta se »v tem svetu začela značaj in vrednost osebnosti spontano meriti vsebolj po stopnji in vlogi v hierarhiji, predvsem pa v stvarni oblasti, kar je bilo v glavnem zadržano na klesanem neposredno v revoluciji in po njej...«

Pa zopet »morala te kaste«, »pšodetovana in dogmatiska — nekaj revolucionarna, ki je bila trša in spalnija«.

Vse to je jasno, kaj pomeni in na koga se nanaša, čeprav bi bilo še tako primitivno in nestvarno tako gledati na literaturo. Toda, z dovoljenjem ali brez, morano gledati na to literaturo, kot na škandalozno kroniko, kot na politično pornografijo.

Kje je tu moralna pisca?

On ima tudi sedaj vlogi in dva avtomobila itd. Pa celo več kot drug, ki jita je opisal kot tako odvratno kasto.

Dobro, se bo reklo: Pristudilo se mu je.

Toda če se mu je pristudilo, če je videl, kam gremo, ali ni mogoče poskusiti, da nas reši od tega?

Ne, zadnje je položaje in vse »privilegije« — samo odrekel se je samo raja na tih položajih — in odšel na trg, da kriči proti kasti, ter pustil svoje najbližje tovariše, da se davijo v neokusnostih.

Moralna pisca je v tem, da se je osvobodil vsakega dela, da v tem, ko njegovi najbližji tovarišji nosijo težka bremena državnih in družbenih poslov, on sedi pa piše in piše, da zabavo se pa doma gleda na položaj prednika kratko sprejaha po ulicah in pije po kavarnah. Piše in piše. Naprej vsak teden en članek, potem od 20. decembra 1953 vsak drugi dan, 13 člankov v 17 dneh (vzklik): Samo članki v »Borbi« mu prinašajo blizu 220.000 din.

On piše in piše. In ko vidi, da se spodaj v organizacijah ZK dviga revolt proti njegovim člankom, pospešuje temo, daje vsak drugi dan nov članek in hiti, da bi vse povedal in se mu muditi, da krogi članki v »Borbi« pa porno-grafo v »Novi misli«, da tudi to izvrže, dokler ima časa.

Se o moralni pisca.

Ko razgovarjala z njim tovariš Kardelj in Marko (Ranković), jina niš ne pove o članku, ki bo izšel čez dan ali dva v »Novi misli«. Onadva razgovarjata z njim na bazi članka v »Borbi«, razgovar-jata na bazi članka in v »Novi misli«. »Nova misel« izšla in je »razpro-jana (za pornografije) je vedno tekta«, kajti Kardelj in Marko ne veda, da je »Nova misel« izšla. Onadva in jaz smo jo dobili šele nekaj dni nazaj, čeprav smo na njem naročeni.

Toda ena taka žena anarhistična moralna ima še poglavlja. (Tovariš Minič vade: to je moralna redkcije »Nove misli«.)

Recimo, da on (Džilas) nosi v glavi velike ideje o »globokih spremembah« in »moralnem življenju« v državi, in političnem in družbenem življenju v Zvezi komunistov. Socialistični zvezi v mladinski organizaciji in sindika-

stih, vendar pa kot član sekretariata ne smatra za potrebno, zahtevat, da z ostalimi tovarišji iz sekretariata ali izvršnega komiteja razpravi o tem, da njen povaden član nekega preprotega razrednega študenta »konkretne igralke, marveč je igralke kot vse igralke, ki se je kdò ve kako »vrnila« v Partijo, v kateri ima sedaj vse, kar hoče.

Zares ni treba dešifrirati, kaj to pomeni za svojimi ran-jonskimi in drugimi kletvijami.

Mar tudi tu velja pščeava pripomba o primitivnosti in nestvarnosti odkrivanja konkretne Partije, na katero je tu mislil?

Toda ni morano biti primitivno in nestvarno, kajti vemo ni in ve to vsak državljan, na koga se misli, kadar se govori o »loženem in zaprtom svetu, ki se je izven svojih pompoznih in izlikanih skorajvseh pisarni vedno gibal po istih svojih letošičkih, po istih svojih klubih, po istih svojih vlah, po istih svojih ložah v gledališću in na stadionu.«

Veno pa, kdo tvori ta svet, ki se je zapiral, na naj je pisar, ki je v tisto našo svobodo, se je zavzel po vojni, izvrševal visoke dolžnosti se vozil z avtomobilom in v salonskih vagonih, se hranil in oblačil v posebnih magazinih, le-to tako se je, ali pa pristojni, ali na osnovi vsega tega, bogme, bil tudi izjemno zaslužen...«

In potem »razjarjeni nagonski interesi«, »kastinska solidarnost«, »kastinski interes«, »pšokrijna morale«, te kaste, in vse to pravi književnik — je nastajalo nekako neopazno, iz povsem normalne in prirodne logike in potreba, da je treba vodilnim ljudem ustvarjati pogoje za delo in življenje.

In potem ta duh solidarnosti v tej kasti, ki ni izhajal toliko iz neke idejne in moralne enotnosti, marveč iz načina življenja in interesa, iz prirode, oblasti in načina, kako se je »ne pristojno«.

In še naprej, kako sta se »v tem svetu začela značaj in vrednost osebnosti spontano meriti vsebolj po stopnji in vlogi v hierarhiji, predvsem pa v stvarni oblasti, kar je bilo v glavnem zadržano na klesanem neposredno v revoluciji in po njej...«

Pa zopet »morala te kaste«, »pšodetovana in dogmatiska — nekaj revolucionarna, ki je bila trša in spalnija«.

Vse to je jasno, kaj pomeni in na koga se nanaša, čeprav bi bilo še tako primitivno in nestvarno tako gledati na literaturo. Toda, z dovoljenjem ali brez, morano gledati na to literaturo, kot na škandalozno kroniko, kot na politično pornografijo.

Kje je tu moralna pisca?

On ima tudi sedaj vlogi in dva avtomobila itd. Pa celo več kot drug, ki jita je opisal kot tako odvratno kasto.

Dobro, se bo reklo: Pristudilo se mu je.

Toda če se mu je pristudilo, če je videl, kam gremo, ali ni mogoče poskusiti, da nas reši od tega?

Ne, zadnje je položaje in vse »privilegije« — samo odrekel se je samo raja na tih položajih — in odšel na trg, da kriči proti kasti, ter pustil svoje najbližje tovariše, da se davijo v neokusnostih.

Moralna pisca je v tem, da se je osvobodil vsakega dela, da v tem, ko njegovi najbližji tovarišji nosijo težka bremena državnih in družbenih poslov, on sedi pa piše in piše, da zabavo se pa doma gleda na položaj prednika kratko sprejaha po ulicah in pije po kavarnah. Piše in piše. Naprej vsak teden en članek, potem od 20. decembra 1953 vsak drugi dan, 13 člankov v 17 dneh (vzklik): Samo članki v »Borbi« mu prinašajo blizu 220.000 din.

On piše in piše. In ko vidi, da se spodaj v organizacijah ZK dviga revolt proti njegovim člankom, pospešuje temo, daje vsak drugi dan nov članek in hiti, da bi vse povedal in se mu muditi, da krogi članki v »Borbi« pa porno-grafo v »Novi misli«, da tudi to izvrže, dokler ima časa.

Se o moralni pisca.

Ko razgovarjala z njim tovariš Kardelj in Marko (Ranković), jina niš ne pove o članku, ki bo izšel čez dan ali dva v »Novi misli«. Onadva razgovarjata z njim na bazi članka v »Borbi«, razgovar-jata na bazi članka in v »Novi misli«. »Nova misel« izšla in je »razpro-jana (za pornografije) je vedno tekta«, kajti Kardelj in Marko ne veda, da je »Nova misel« izšla. Onadva in jaz smo jo dobili šele nekaj dni nazaj, čeprav smo na njem naročeni.

Toda ena taka žena anarhistična moralna ima še poglavlja. (Tovariš Minič vade: to je moralna redkcije »Nove misli«.)

Recimo, da on (Džilas) nosi v glavi velike ideje o »globokih spremembah« in »moralnem življenju« v državi, in političnem in družbenem življenju v Zvezi komunistov. Socialistični zvezi v mladinski organizaciji in sindika-

Preosnova rogaškega zdravilišča je zaenkrat odložena

Razprava o decentralizaciji zdraviliško-gostinskega podjetja v Rogški Slatini se je začela, še preden je bil objavljen osnutek uredb o gostinskih obratih. Ze v začetku lanskega leta je hotel delovni kolektiv odločiti o zdraviliško-gostinskega podjetja nekaj obratov, zlasti obratov in takih komunalnega značaja. Vendar do tega ni prišlo. Rogaško zdravilišče je pravzaprav skupek podjetij, ki so nastala in se razvijala obnem z izkoriščanjem vrhcev. Tako

ljko na šest samostojnih gostinskih obratov, in 3. obratne delavnice naj se osamosvoji, podjetja komunalnega značaja (vodovod, kanalizacija, elektrifikacija, vrtnarstvo) pa naj pridejo pod občno. Razprava, ki je sedila tem predlogom, je bila zelo obširna, posegel pa je vanjo tudi zavod za socialno zavarovanje, in sicer z utemeljitvijo, da ni nobenih ovir, da si zavod s pravočasnimi pogodbami zagotovi potrebno število hotelskih sob. S tem sklepom reorganizacija zdravilišča vendar še ni rešena. Urediti bo treba na primer na-

ziv podjetja. Če bo sedanje zdraviliško-gostinsko podjetje iz svojega naslova črtalo besedo gostinsko, potem ga ne bo začela uredba o gostinskih obratih. V nasprotnem primeru pa se bo treba ravnati po novovzidanih uredbah. Kakor koli se bo končala ta reorganizacija, v interesu zdravilišča, koristi kolektiva in gostov je, da se ne izvede v glavni sezoni temveč da se odloči do naslednje zime.

O decentralizaciji je razpravljala tudi kolektiv zdravilišča v Dobmi. Tu so se odločili za to, da gostinski obratov ne bodo ločili od zdravilišča. Pač pa se bodo osamosvojili vsi stranski obratni in drugi obrati. M. B.

Prvi zametki hrastniškega muzeja

Hrastniški muzej je odsek Sveta za prosveto in kulturo pri MLO Hrastniku. Vodi ga tov. Lojze Hofbauer, ki že nekaj let zbira predmete in slike hrastniških industrij iz preteklih in sedanje dobe. Ustanovljen je bil jeseni 1953.

Predsednik muzeja tov. Hofbauer je zainteresiral vodstvo hrastniške steklarne, da pogleda za starimi vzorci stekla in za modeli, ki bi lahko služili kot razstavno gradivo. Hrastniški muzej v Hrastniku, ki ga bo upravljal muzejski odbor na pobudo Tehniškega muzeja Slovenije v Ljubljani.

Ob priliki 150 letnice hrastniškega rudnika in 100 letnice hrastniške rudarske godbe je pripravil tov. predsednik za razstavo 40 povečanih fotografij, ki so prikazale razvoj hrastniškega rudnika in rudarske godbe. Tako razstavo slik pripravljata tudi za 100 letnico hrastniške steklarne v letu 1956.

Ker smo objubiljemo sobo v hrastniškem gradu dobili šele v mesecu decembru, so ostali naprošeni predmeti pri njihovih lastnikih, upamo pa, da jih bomo mogli še ta mesec urediti v muzejskih prostorih.

Spomelki se bo nadaljeval iz-

kop preostalih treh gomil na Kouku. Tehnično vodstvo je prevzel celjski kustos tov. Bolta. Zaradi nameravanega izklopa in ureditve prostorov se je proračun precej povečal ter znaša 54.500 din. Upamo, da ga bo občinski ljudski odbor odobrili. Provizorno opravilo za zbiranje sobo bo dala na razpolago steklarne. Objubljala je tudi še eno sobo v gradu.

V mesecu januarju 1954 pripravljamo v okviru ljudske univerze na področju steklarne širši sestanek, na katerem naj bi predaval ravnatelj Tehniškega muzeja Slovenije prof. dr. Baš o zgodovini stekla ali o čem podobnem.

Gospodarske vesti

Največji norveški rudnik železne rude pri Kirkenesu je že vnaprej prodal skoraj vso za letošnje predvideno proizvodnjo in sicer okrog 800.000 ton. Največ je kupila Zahodna Nemčija, manjše količine pa tudi Belgija in Vel. Britanija. Zanimljivo je, da je pri tem dosegel rudnik cene, ki so precej nižje od lanskih.

ZDA dajejo Evropi kmečke pridelke za umetna gnojila. Te dni je ameriško kmetijsko ministrstvo objavilo, da bo družba za blagovni kredit poslala v Zahodno Evropo iz svojih zalog raznih kmečkih pridelkov v vrednosti 2,2 milijonov dolarjev in sicer v zameno za 5.400 ton superfosfata in 30.000 ton amonijevih sulfata. Tako kupljena umetna gnojila bodo poslana na Korejo.

Podražitev kanadskega aluminija. »Aluminium Union«, mednarodna trgovska družba grupe »Aluminium Ltd«, kanadskega proizvajalca aluminija, ki krije večji del britanskih potreb, je sporočila, da je v veljavni nastojlo od 1. januarja letos povišala cene primarnega aluminija v Ingolthi minimalne čistoče 99,5% od prejšnjih 150 na 166 funtov šterlingov za dolgo tona. Ta podražitev je po izjavah »Aluminium Union Ltd.« posledica krepitve vrednosti kanadskega dolarja napram funtu

Pisma uredništvu

NAPAKE BI BILO TREBA POPRAVITI!

S ponosom lahko trdimo, da takega zakona o socialnem zavarovanju, kot ga ima Jugoslavija, nima nobena druga država na svetu, saj je zagotovljena dostojna oskrba za starost in onemoglost vsem delovnim ljudem in danes uživajo pokojnino tudi mnogi, ki se jim prej o tem ni niti sanjalo.

Zakon pa ima tudi nekatere senčne strani, ki bi jih bilo treba vnaprej popraviti. V mislih imam predvsem železničarje, ki so s sedanjo ureditvijo izgubili nekatere pravice, ki so jim bile zajamčene s prejšnjimi zakoni. Tako je prejšnji zakon o državnem prometnem osestvu za eksekutivne uslužbence določal 25-letno delovno dobo, upoštevajoč, da železničarji ne poznajo ne nedelj, ne državnih praznikov in opravilo tako letno najmanj 500 delovnih ur več kot pa ostali delavci in nameščenci, kar znese v 25 letih nad 5 let dela. Malokdo tudi pomisli, da mora železničar v svoji službeni dobi opraviti po 4000 in še več nočnih služb, da mora opravljeni svoje delo v vsakem vremenu, da mora poznati številne predpise in mora tako hoditi vsak teden v prostem času redno v šolo, polagati izpite, da strokovnih izpitov sploh ne omenim.

Vsega tega pa uredba o prenehanju pokojnin in invalidnin ne upošteva. Tako so bili bivši zvaniki prevedeni kot pomožni delavci v XVIII. do XV. pokojninski razred. S tem so tisti, ki so s svojo sposobnostjo, marljivostjo in voljo do učenja dosegli nazive zvanikov in dolga desetletja vršili službo na najbolj odgovornih mestih kot premikači, nadpremiški, nadziralci, vlakovodje, sprevidniki, kretniki, nadkretniki, kurjači, strojevodje itd., za vso svojo prizadevnost nekoliko kaznovani. V ilustracijo naj navedem naslednji primer:

Trije mladi rokodelci so potem, ko so se izučili svoje obrti, delali nekaj let pri raznih mojstrih, nato pa stopili kot delavci v železniško službo. Dva, ki sta bila marljivejša in se učila, sta postala zvaniki, eden vlakovodja, drugi nadpremišček. Tretji se ni maral učiti in je ostal ves čas progovni delavec. Sedaj so vsi trije upokojeni. Prva dva sta bila prevedena v XV. pokojninski razred s 6400 dinarjev pokojnine, tretji pa kot kvalificiran delavec v IX. pokojninski razred s 8800 din. pokojnine. Takih in podobnih primerov je vse polno.

Ta primer jasno kaže, da bo treba te stvari popraviti in odzveti prizadetim občanem krivice ter jim dati tudi pri pokojnini zasluženo priznanje. Ivan Vodenav, Radeče 199

REŠILNI AVTO ZA PREVOZ POTNIKOV

Pod gornjim naslovom je bil v »Slovenskem poročevalcu« objavljen članek o službi, ki se je pripetil tovarišu Pretnarju, avtorju članka. 18. XII. 1953 je bil za naslednji dan naročen prevoz dveh bolnikov iz jeseniške bolnišnice v Ljubljano. Da je eden od teh dveh bolnikov otrok tov. Pretnarja, sem izvedel isti dan, ko me je iznenovano vprašal, če se bosta lahko on in njegova žena peljala poleg otroka v Ljubljano. Odgovoril sem mu: »Če bo v vozu prostor, se lahko peljata oba — sicer pa odložajo v

Pojasnilo k članku »Bodočnost naše elektrifikacije«, objavljenem v nedeljski številki našega lista:

Podatke za članek: Kje povsod bi v Sloveniji lahko gradili akumulacijske elektrarne, nam je dal inž. Matej Kleindienst, vodja skupine za osnovne projekte pri »Elektroprojektu« v Ljubljani; s tem popravljamo tudi izpad besede »osnovne«. Akumulacija v dolini Idrije pri Trebuših pa bi dajala letno 342 milijonov kWh in ne 284 milijonov kWh, kar s tem popravljamo (številka 284 se nanaša na izrabljivo vsebino akumulacije).

bolnišnici kdo spremlja bolnike. Ker so bila po prejetih podatkih v vozu še tri prazna mesta, sem res objubil tovarišiči iz MK, da se lahko miogrede pelje v Ljubljano in ji ni treba na jutranji vlak.

Naslednji dan pa se je tiš pred odhodom rešilnega voza situacija nepredvidoma spreminila: Namesto dveh bolnikov, so bili trije, dva otroka in ena odrasla oseba. Poleg tega pa še zdravnica in bolniška sestra. Voza nisem dovolil preobremeniti, niti nisem posredoval, kdo se bo razen bolnikov še peljal, ker je to stvar zdravniškega osebja, ki odloča spremljevalce bolnikov. Osebnim odgovoren sem le za eno rezervirano mesto.

Nuši rešilni vozovi so prepeljali lani 1943 bolnikov, med njimi cca 11 bolnih otrok v Ljubljano brez vsakega spremljevalca. Vendar zaradi tega otrok ni nihče smatral za »najdenček« in je zdravniško osebje na splošno zadovoljstvo roditeljev te otroke prav tako skrbno negovalo, kot vse ostale. Od nobenega zdravnika pa še nisem slišal, da bi kritiziral starše zaradi tega, ker niso prisotni pri sprejemu otroka v bolnišnico, ker to vedno tudi ni mogoče. (Prevozi iz bolnišnice v bolnišnico ponačo, prevozi otrok iz otroških domov in podobno).

Glede prevoza zdravnic in sestre pa samo toliko: Naporna zdravniška služba opravičuje, da se osebe bolnišnice priložnostno poslužuje rešilnega voza, ker si s tem za svoje delo prihrani precej dragocene časa.

Na koncu še tole: Ko bi tovariš Pretnar nekoliko bolj poznal vse težave rešilne službe (nočne vožnje, slabo vreme, dež, sneg, slab teren prenašanje bolnikov itd.) najbrž tiste članke ne bi pisal vsaj ne pod takim naslovom. Zagotovo pa ga ne bi pisal, če bi imel več sreče in bi se poleg otroka peljal on in njegova soproga, kakor je bil to primer, ko smo otroka peljali od doma v jeseniško bolnišnico. Osebe rešilne postaje pa se bo trudilo, da bo v bodoče svojo službo še izboljšalo na splošno zadovoljstvo Jeseničanov in ostalih državljanov, ki so pomoči potrební.

Karel Kozar, upravnik mestne rešilne postaje na Jesenicah.

Op. uredništva: Objavljamo gornje pojasnilo, čeprav v nišnem ne izpodbija konkretnih navedb prvga pisma, marveč podaja le nekaj splošnih okoliščin. Bralci pa naj presodijo, če je bilo res prav, da mati ni mogla spremljati svojega enoletnega otroka v bolnišnico. To pa ne zaradi jeseniškega primera, marveč predvsem zaradi drugih, ki bi se ponovili kje drugje.

NITRIT ALI SOLITER?

V 7. številki vašega lista 10. januarja je bil objavljen članek o 98 kilogramih mortadele, ki jo je moral Zadržno trgovsko podjetje v Idriji uničiti, ker je vsebovala 6 gramov nitrita namesto 2 grama na 1 kg teže.

V pojasnilo temu članku dodajamo, da je bil ta nitrit kupljen 27. oktobra lani po računu št. 1839 od Tovarne mesnih izdelkov v Postojni pod imenom soliter. Na računu je zapisano: »1,85 kg solitra po din 85.— skupaj 157 dinarjev«. Torej je bil nitrit kupljen v dobri veri kot soliter.

Star mesar, ki izdeluje mortadelo že mnogo let trdi, da je pridelal v meso 2 grama, kakor je predpisano. Čim je bila mortadela izdelana, je bil vzorec, kot običajno, poslan na vpogled v Gorico, nato pa še v Ljubljano. Tu so ugotovili, kakor je bilo objavljeno v vašem listu.

Vprašamo, čigava bi bila krivda, če bi pri ljudeh nastopile zastrupitve in čigava je končno krivda, da bo podjetje trpelo nad 30.000 dinarjev škode. Očitno onih, ki so nitrit prodali za soliter, še več pa istega, ki je odločil, da se to prodaja pod imenom soliter za človeško prehrano. Če pa se že prodaja, bi moralo biti natanko označeno, kaj je in kako naj se uporablja.

*anko Kravos, Idrija Kosovelova 3 zanj: Svagelj

DVOJNA MERA

Sprememba uredbe o naziivih in plačan uslužbencem v prosvetno-znanstveni službi je padla kot eksplozivna bomba na prosvetarje, upokojene pred 1. X. 1947. Mnogo učiteljev je oškodovana kar za dva pokojninska razreda. Ostali so v X., medtem ko pridejo oni, ki so bili upokojeni po 1. X. 1947 v VIII. pokojninski razred. Menim, da je to huda krivica. Pravičnejše bi bilo, če bi bili vsi, ki imajo polna službena leta enako prevedeni po srednji poti v IX. pokojninski razred, če ne more iti ugodneje.

Marija Horvat, Ljubljana, Poušetova 71

Zgodba dveh bratov

Ob zlatem jubileju motornega letalstva se ves svet zopet spominja življenja in dela dveh bratov Wilbura in Orvillea Wrighta. Solanje sta oba opustila še pred maturo. Svoje sposobnosti pa sta potrdila, preden sta se začela razmišljati, kako bi človek dobil učinkovita in sposobna krila. V začetku sta imela majhno tiskarno. Zanj sta izdelala stroje sama. Pred koncem minulega stoletja sta se začela zanimati za dvokolesa. Tudi tu sta uvedla razne novosti. Zanimivo je, da sta oba brata, ki sta dala svetu pomemben izum — motorno letalo — in sta se razen tega navduševala za vse novotarje, dvomila v bodočnost avtomobila, takomimovanega voza brez vprege. Starejši brat Wilbur, ki se je rodil 16. aprila 1867 v mestu Melville (Indiana), je menil v tistih časih, da bi bilo lažje zgraditi stroj, ki bi letel po zraku, kakor uporabno motorno cestno vozilo.

Leta 1895 sta oba brata Wright prvič slišala o poskusih nemškega inženirja O. Lilienthala z jadralnim letalom. Vest

ameriški vzhodni obali, kjer imata danes lep spomenik; svetlinik, ki kaže potniškim letalom pot od New Yorka proti Južni Ameriki. Na jesen leta 1901—1902, ko sta se Wilbur in Orville že temeljito seznanila z najrazličnejšimi aerodinamičnimi problemi, ko sta opravila že nešteto poskusov, sta izdelala med drugim svoj lastni vetrovni kanal, dolg 1,8 m s premerom 45 x 45 cm. Zračni tok je gнал bencinski motor dveh konjskih moči, na katerem je bil seveda montiran propeler. Pri 3000 obratih sta dosegla do kakega velikost zračnega toka, ki je znašala okoli 12 m na sekundo. Z nad 200 poskusi sta ustvarila različne oblike letalskih delov za enokrilce, dvokrilce in trokrlce. Pri teh poskusih sta sestavila tudi mnoge številčne tabele o profilih letalskih delov. Obogatena z mnogimi spoznanji sta prišla brata Wright jeseni leta 1902 na ravnino Kitty Hawk že s tretjim jadralnim letalom, ki je merilo čez krila 9,78 m in je tehtalo 53 kg. V septembru in oktobru istega leta sta napravila pri-

torja 8 konjskih moči, ki ne bi tehtali več kot 90 kg. Vsa popravila obeh genialnih bratov so bila zaman. Ni jima kazalo drugega, kakor da sta se skupaj z glavnim mehanikom svoje tovare dvokoles Charljem Taylorom lotila težkega dela. V neverjetno kratkem času — naglica je na sploh odlika obeh bratov — so vsi trije izdelali bencinski motor na vodno hlajenje, ki je tehtal 77 kg. Njegova moč je znašala pri 1000 obratih 12 konjskih moči. Prvo motorno letalo, ki sta ga izdelala oba brata, je bilo močno podobno jadralnemu. Dolgo je bilo 6,43 m, visoko 2,84 m, čez krila pa je merilo 12,29 m. Upravljalna sta ga leže. Po pripovedovanju teh dveh slavni pionirjev letalstva je bilo najtežje izdelati propeler. To letalo ni imelo podvozja (koles). Vzletelo je s pomočjo lastne sile z nekakšnega katapultata. Stürina istega decembra leta 1903 je Wilbur Wright prvič poletel s tem letalom. Polet ni trajal dlje kakor tri in pol sekunde. Motorno letalo je po tem kratkem vzletu padlo na tla. Kmalu so ga popravili, ne da bi vedeli, da bodo že čez nekaj dni dosegli enega najpomembnejših uspehov na svetu.

Od morja je pihal močan veter s hitrostjo 10 do 12 m na sekundo. Bilo je 17. decembra 1903. Na ravnici Kitty Hawk sta bila oba brata, štirje odrasli in mašen deček iz bližnje ribiške vasi. Tega dne je bil na vrsti Orville. Pihal je močan nasprotni veter, tako da je bila začetna hitrost letala izredno uspešnih poletih, je nemadoma dohajal letalo, ki se je povzpelo v višino treh metrov in je letelo 12 sekund kakih 40 m daleč. Naslednja dva poleta s prvim motornim letalom, ki sta ga vodila izmenoma oba brata, sta bila že daljša; ne mnogi: trajala sta 13 oziroma 15 sekund. daljšave, ki je doseglo letalo, je znašala okoli 65 m.

Tega zgodovinskega dne pa sta oba brata dosegla še nov uspeh. Ze po četrtih poskusih sta za večkrat presegle svoje prve rekorde. Wilbur je poletel

Brata Orville in Wright

260 m daleč, polet pa je trajal kar 59 sekund. Ko sta bila zadovoljena v pogovoru o teh prvih uspešnih poletih, je nemadoma zajel letalo hudo vrtnice, ga prevrnil in hudo poškodoval. S poskusji sta morala končati. Zanimivo je, da je bilo prvo letalo zelo poceni. Izdelava ni stala več kot 1000 dolarjev, pri tem pa so všteli tudi stroški za polet. Njun konkurent prof. Langley pa je imel na razpolago 50.000 dolarjev in ni dosegel uspehov.

V naslednjih dveh letih sta brata Wright napravila še dve motorni letali. Toda tudi polet, ki sta septembra je oktobra 1906, tri leta po prvem poletu motornega letala bratov Wright. Čeprav brata Wright od oktobra 1905 nista več letela, sta vendar tudi naprej energično delala. Trudila sta se, da bi konstruirala in izdelala še boljše motor. Uspejo jima je izdelati motor, ki je imel pri 1600 obratih 39 konjskih moči, in 14. maja 1908 sta se pojavila na ravnici Kitty Hawk s prvim potniškim letalom. Prvi častni potnik je bil njun zvesti mehanik Charles W. Furnas iz Deytona. Medtem ko je Orville utiral pot motornemu letaku v Ameriki, pa je Wilbur tega leta odpotoval v Evropo, da bi tudi tam prebil led in pregledal strah pred nenavadnim izumom.

Polet prvga letala bratov Wright je človek zlahka dohajal njegovih smrti ju je globoko pretresla in je pravzaprav tudi začrtala njuno nadaljnjo življenjsko pot. Nabavila sta si nekaj tedaj dosegljive literature o letalih. Prebrala sta vsa poročila o poletih — teh je bilo približno pet tisoč, ki jih je nabavila tudi sredi leta 1900. Tudi srzana sta začela izdelovati jadralna letala; za preizkušnje sta si izdelala ravnino Kitty Hawk ob

KULTURNI RAZGLEDI

Nova zgodovina slovenskega slovstva

Clovek, ki količjak prizadeva živiti z našo kulturo, nedvomno čuti hudo in neudobno vzdušje...

voj slovenskega slovstva, saj pozornost bo usmerjena k velikim in pomembnejšim osebnostim. Prikaze biografij ter posameznih del ustvarjalcev bodo zaključevale sintetične oznake in estetske vrednosti.

Zbornik pedagoških člankov VI

Pred kratkim je izšel VI. zvezek Zbornik pedagoških člankov VI. pedagoških člankov, ki ga izdaja Društvo učiteljev in profesorjev strokovnih šol Slovenije.

Dr. Leon Zlebnik utemeljuje v članku »Problemi iz področja psihologije o zvezi z mladino na strokovnih šolah potrebo po posebni psihološki delavski mladine.

Tako se je slovenska literarna zgodovina v povojnih letih znašla pred zahtevno nalogo, ustvariti delo, ki bi bolj ali manj zadostilo vsem tem potrebam in bi torej po svoji vsebini, obsegu ter obliki preselilo merila učbenika.

Zlasti je treba opozoriti na članek Rada Torkarja »Harmonično nihanje, ki je vzgled metodičnega pediranja učne snovi.

Možnosti za poživitev dela kulturno-umetniških društev

Po mnenju vodstva sindikata Jugoslavije bi bilo treba v uredbo o razdelitvi dobičkov vnesti določbo o tem, da podjetja ne plačujejo davka na tisti del dobička, ki ga namenijo potrebam kulturno-umetniškega udejstvovanja.

Razprava na plenumu CK ZKJ

Nadaljevanje s 5. strani poudaril, da niti sam Džilas verjetno ne misli, da v naši državi ni več razrednih sovražnikov, je pa vendarl v svojih člankih zastopal mnenje, da jih ni.

mladina, niti sindikati, če nam ni več potrebna celo država? Tovariš Crvenkovski je dejal, da je treba po Džilasu vse to prepustiti stihiji. Toda jasno je, kam bi nas taka stihija - zlasti v drobnokmetički državi, kakršna je naša - pripeljala.

Dober začetek v Lukavcu

Koksarna »Boris Kidrič« v Lukavcu je imela lani - prvo leto svojega obratovanja razmeroma lepe proizvodne uspehe. Proizvodnja koksja je bila za 5% večja kakor so predvidevali, vendar ni bila dosežena proizvodnja važnih kemičnih prvin: surovega katrana in bencola ter amonijevega sulfata.

Izpopolnitev letošnjega družbenega plana

V zveznem Zavodu za gospodarsko planiranje bodo na osnovi sprejetih pripomb in predlogov v kratkem končali izpopolnjevanje družbenega plana FLRJ za leto 1954. O letošnjem družbenem planu bo verjetno razpravljali zvezni izvršni svet še pred koncem tega meseca (Jugopres).

IZ HRASTNIKA

Elektrifikacija v hrastniški okolici se vedno bolj širi. Pri radniku je prvi zasvetila elektrika leta 1905, to je pred 49. leti. Pred prvo svetovno vojno je elektrifikacija le počasi napredovala.

V Hrastniku je umrla najstarejša Hrastničanka, 90-letna Marija Ačkun, vdova po rudarju in bivša gostilničarka pod Ojstrim. Pokopali so jo na pokopališču v Dragi.

Najstarejši obrtnik v Hrastniku in daljni okolici je brivski mojster Josip Raker. Dne 28. januarja bo izpolnil 75 let. Rodil se je v Ljubljani kot sin obrtnika-čevljarja, kjer se je tudi izučil za brivca. Kot pomočnik je služboval v Trzinu, Kamniku, Mariboru, Grazu in Radečah.

IZ ZAGORJA

Pred dnevi so tudi v Zagorju proslavili petletnico obstoja Protiteletne zaštite. Ob tej priložnosti je bila skupna seja rudarstva in železarstva odbora PLZ, na kateri so najboljmi vodjem in članom podelili spominjske diplome.

Medinci terenov Zagorje I. in II. ter Selo se marljivo pripravljajo na letno konferenco, ki bo 18. januarja v prostorih ostriškega doma v Zagorju. Gotovo bo razprava pokazala, na kakšne probleme naletijo mladinci pri svojem delu.

V kratkem bo v Zagorju okrajna mladinska konferenca za okrajna društva izobrazbe, železarstva in rudarstva. Vsi mladinski aktivisti in voditelji se na to že sedaj pripravljajo. Tudi ostali prebivalci z zanimanjem pričakujejo konferenco.

»Svoboda« v Zagorju bo organizirala večerne tečaje, na katerih bodo obravnavali predvsem marksistično-leninistično in našo socialistično literaturo. Sodelovalci bodo na razpis 60 društev »Svoboda« za nagrado tekmovanje.

Jugoslovanskemu železarstvu se obeta letos silen razvoj

Jugoslovanskemu železarstvu se obeta letos prav lep napredek in silen razvoj. Proizvodnja v železarstvu naj bi se po sedanjih računih povečala med letom kar za 51% v primeri z letom 1953. Predvidoma bodo jugoslovanske železarne izdelale letos 70% več surovega železa, 40% več jekla in 28% več govežjih izdelkov, proizvodnja železne rude pa naj bi se povečala v primeri z lanskim letom za 75%. Iz analiz, ki so jih izdelali strokovnjaki, pa je razvidno, da bo imelo jugoslovansko železarstvo primanjkljaj pločevine tudi potem, ko bodo obravnavali novi objekti črne metalurgije v Zenici, Iliažu, Smederevnu in ko bodo delno modernizirane železarne na Jesenicah, v Stora in na Ravnah.

Bosanskim premogovnikom manjka jamskega lesa

Velika bosanska premogovnika v Kreki in Bačevićih bosta morala verjetno znatno znižati proizvodnjo zaradi pomanjkanja jamskega lesa. Večina bosanskih premogovnikov je imela pripravljene za zimo minimalne zaloge jamskega lesa, ker so pričakovali znatno znižanje cen.

Dnevne vesti

KINO

UNION: jugosl. film »Sinji Galje«. Tednik. Sportni pregled 3. - nogometna tekma Anglija - Kontinent. Predstave ob 16, 18 in 20.

TRIGLAV: amer. barvani film »Smokys«. Tednik: Jugoslavija 53. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic ob 17 dalje.

CELJE: »DOM«: franc. film »Volpone«. BLED: amer. film »Zmaga ali smrt«. KAMNIK: amer. film »Napolni čašo«. NOVO MESTO »KRKA«: amer. film »Ob veliki ločnici«.

TOREK, 19. jan. ob 19.30: Massen: »Werther«. Gostovanje Rudolfa Francija. Red D. 20. Euxley: »Traviata«. Red B. Cetrek, 21. jan. ob 19.30: Rossini: »Seviljski brivec«. Red G. Petek, 22. jan. ob 20: Huxley: »Glocondin nasmehe. Premiera. Proslava 30-letnice umetniškega delovanja Vide Juvanove. Dramska predstava. Izven.

TOREK, 19. jan. ob 20: Hochwälder: Javni tožilec. Red A. Sreda, 20. jan. ob 20: Hochwälder: Javni tožilec. Red F. Cetrek, 21. jan. ob 20: Hochwälder: Javni tožilec. Red K. Petek, 22. jan. ob 20: Huxley: »Glocondin nasmehe. Premiera. Proslava 30-letnice umetniškega delovanja Vide Juvanove - (v opernem gledališču). Izven.

TOREK, 19. jan. ob 16: J. B. Priestley: »Cas in Conwayevci«. Red Torek večerni, (Alan Poide Dežman). Vstopnice so tudi v prodaji.

TOREK, 19. jan. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Sreda, 20. jan. ob 17: Malkič: »Zogica Marogica«. Petek, 22. jan. ob 17: Kuret: »Obuti maček«.

TOREK, 19. jan. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Sreda, 20. jan. ob 17: Malkič: »Zogica Marogica«. Petek, 22. jan. ob 17: Kuret: »Obuti maček«.

TOREK, 19. jan. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Sreda, 20. jan. ob 17: Malkič: »Zogica Marogica«. Petek, 22. jan. ob 17: Kuret: »Obuti maček«.

TOREK, 19. jan. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Sreda, 20. jan. ob 17: Malkič: »Zogica Marogica«. Petek, 22. jan. ob 17: Kuret: »Obuti maček«.

TOREK, 19. jan. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Sreda, 20. jan. ob 17: Malkič: »Zogica Marogica«. Petek, 22. jan. ob 17: Kuret: »Obuti maček«.

MEDVEDEK NEEWA — Po J. O. Curwoodu — Risbe Miki Muster

Hip nato sta bila med drevesi. Tekla sta v smeri, kjer je bil gozd najbolj zaraščen. Noozak je mladiča še vzpodbujala, toda v njeni stari glavi se je megililo in nekaj ji ni dalo, da bi razločno videla. Čutila je, da gre z njo h koncu. Pri neki cedri je Neewa ustavila in mu ukazala, naj spazni gor, kakor ga je bila naučila. Kakor v zledni neznosti ga je še obližala po glavicu.

Sama pa je šla, da izbojuje svoj poslednji boj. Sla je naravnost Challonerju naproti. Vzpela se je na zadnje noge, toda glava ji je omahovala. Mogoče sta se ji za trenutek bridko prikazala srebrni mesec in zlato sonce, ki sta ji sijala dvajset let, nato pa jo je obšlo nekaj tolaževca, kot nekakšno povračilo za mučeniško materinstvo — in s presunljivim stokom se je zgrudila.

Neewa je iz skrivališča gledal na prvo veliko nesrečo svojega življenja in na človeka, ki se je bližal. Pred to dvonogo pošastjo se je zalezal še globlje med veje. Ni razmišljal, toda vedel je, da se je zgodilo nekaj strašnega in da je človek temu kriv. Rad bi bil materi na prvo znamenje skočil in pomoč kot v boju z Makosoom, toda mati se ni ganila. Tega ni mogel razumeti.

VREME

Napoved za torek, dne 19. januarja 1954: Lepo vreme z delno oblačnostjo. Temperatura bo nekoliko nižja.

Snežne razmere danes ob 7. uri: Planica 43 cm, Jezersko 30 cm, Maribor, Slovenj Gradec in Novo mesto 17 cm, Murska Sobota 15 cm.

DEVIZNE TEŽE

Na Deviz. obračunskem mestu v Ljubljani so bili dne 13. januarja zaključki na naslednjih tečajih: USA dolar 711.60 (765.63, 778.51, 159); angli. funt — (2369.99, 2301.62, 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 206); holandski forint — (18874.78, 18223.34, 131); šved. Kr. 11262.96 (11586.34, 12482.69, 115); čiljski funt (170, 180, 190); amer. dolar Avstr. 755. (752.04, 745.40, 151); obr. dolar Grčija — (608, 663, 121); obr. dolar Turčija — (632.75, 644.21, 115); obr. dolar Brazil. 600 (640, 600, 100); obr. dolar Paragvaj — (oklepajni pomeni 1: 174); DN 2300.00 (2227.45, 2194.80, 195); belg. fr. — (2298.38, 1200, 100); franc. fr. — (300, 275, 200); švic. fr. — (19398.78, 19336.22, 189); Lit 147 (147.65, 146.70, 2

